

Rakennusten käsittely Vantaan kaupungin käyttöomaisuuskirjanpidossa

Tiina Hautakoski

Tekijä(t) Tiina Hautakoski	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Opinnäytetyön otsikko Rakennusten käsittely Vantaan kaupungin käyttöomaisuuskirjanpidossa	Sivu- ja liitesivumäärä 39 + 1
<p>Opinnäytetyön alkusysäyksenä toimi Kiinteistöhallintajärjestelmän käyttöönottoprojekti (KIHA-projekti), koska projektin alussa arveltiin, että rakennusten käyttöomaisuuskirjanpitoon olisi tulossa muutoksia. Rakennusten numerointikäytäntö oli vaihtumassa uuden järjestelmän myötä ja sama numerointi haluttiin myös käyttöomaisuusohjelmistoon SAP:iin. Rakennusten numeroa ei kuitenkaan projektin edetessä muutettu, vaan vanhat numerot kulkevat KIHA-järjestelmän uuden numeroinnin rinnalla. KIHA-projektin myötä kävi taas ilmi rakennusten käyttöomaisuuskirjanpidon monimutkaisuus ja sitä päätettiin kehittää, jotta tuleviin muutoksiin (käyttöomaisuusyksikön nimen tai perustietojen muuttaminen) olisi hyvissä ajoin varauduttu.</p> <p>Työ on luonteeltaan produkti, jonka tuotoksena on kehityshanke Vantaan kaupungin käyttöomaisuuskirjanpitoon liittyen. Kehityshanke kohdistuu rakennusten käsittelyyn. Rakennusten käyttöomaisuuskirjanpidon muutokset ovat olleet vaivalloisia. Rakennusten käyttöomaisuusyksiköitä oli reilut 3.300 kappaletta eikä niiden nimeäminen ollut yhtenäistä, joten yksittäiseen rakennukseen liittyvien käyttöomaisuusyksiköiden löytäminen oli vaikeaa. Tulevia muutoksia ennakkoiden oli tarpeen tarkastella rakennusten käyttöomaisuusyksiköiden kehittämismahdollisuuksia ja etsiä keinoja, miten yksittäisen rakennuksen käyttöomaisuusyksiköt löytyisivät helpommin ja miten niille saisi kätevämmän tehtyä muutoksia.</p> <p>Työssä etsittiin vastauksia kysymyksiin, millä tavalla nimen tai perustietojen muutokset saisi helpommin tehtyä Vantaan kaupungin rakennusten käyttöomaisuusyksiköihin (yksittäisiin käyttöomaisuushankintoihin) ja miten yhden rakennuksen käyttöomaisuusyksiköt olisi nopeammin selvitettävissä Vantaan kaupungin käyttöomaisuuskirjanpidossa. Työ rajautuu kuntalaan ja pelkästään rakennusten käsittelyyn käyttöomaisuuskirjanpidossa.</p> <p>Rakennusten käyttöomaisuuskirjanpitoa päädyttiin kehittämään siten, että rakennuksen pääyksikölle perustettiin alayksiköitä, joille vanhojen käyttöomaisuusyksiköiden tiedot siirrettiin. Rakennusten käyttöomaisuusyksiköt käytiin läpi siirtojen alkuselvittelytöinä ja samalla poistettiin kaikki vanhat myytyihin tai purettuihin rakennuksiin liittyvät käyttöomaisuusyksiköt.</p> <p>Tulevat muutokset tehdään pääyksikön tietoihin, jolloin muutettavia käyttöomaisuusyksiköitä on huomattavasti vähemmän. Yksittäisen rakennuksen käyttöomaisuusyksiköt on löydettävissä pääyksikön alta ja niistä saa tarvittaessa tulostettua yhteenvedon, josta on nähtävillä rakennuksen kirjanpitoarvo. Siirrot alayksiköille ovat vielä kesken, mutta ajansäästöä on muodostunut perusparannusten lisäysten käsittelyssä ja yhden toimialan käytössä olevien rakennusten kirjanpitoarvojen selvittämisessä.</p>	
Asiasanat pysyvät vastaavat, käyttöomaisuuskirjanpito, kunnat, SAP Public One	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Kunnan taloushallinto	3
2.1	Kunnan kirjanpidon erityispiirteitä.....	4
2.2	Talousarvio ja -suunnitelma	5
3	Rakennukset kunnan käyttöomaisuudessa	7
3.1	Pysyvät vastaavat	7
3.2	Valmistus omaan käyttöön	9
3.3	Rakennusten poistoajat.....	10
4	Rakennusten käsittely Vantaan kaupungin ohjelmassa.....	12
4.1	Käyttöomaisuusprosessi	13
4.2	Sisäinen tilausnumero.....	14
4.3	Käyttöomaisuusyksiköt.....	16
4.4	Aktivointi- ja poistoajat	17
5	Eri vaihtoehdot käyttöomaisuusyksiköiden muuttamiselle	19
6	Rakennusten käyttöomaisuusyksiköiden yhdistely	22
6.1	Selvitystyöt ennen yhdistelyä	22
6.2	Käyttöomaisuusyksikön alanumeron luominen.....	24
6.3	Siirto käyttöomaisuusyksiköltä toiselle	25
7	Pohdinta.....	33
	Lähteet	36
	Liitteet.....	40
	Liite 1 Laskelmia ajansäästöstä.....	40

1 Johdanto

Opinnäytetyön alkusysäyksenä toimi Kiinteistöhallintajärjestelmän käyttöönottoprojekti (KIHA-projekti), koska projektin alussa arveltiin, että rakennusten käyttöomaisuuskirjanpitoon olisi tulossa muutoksia. Rakennusten numerointi muuttui uuden järjestelmän myötä ja sama numerointi haluttiin myös SAP:iin. Projektin edetessä päädyttiin siihen, että numerointia ei SAP:issa vielä muuteta, vaan vanhoja rakennusnumeroita käytetään uusien rinnalla.

Kiinteistöhallintajärjestelmän tarkoituksena on korvata useampi ohjelma ja olla kokonaisvaltainen ratkaisu: ”Uuden järjestelmän piiriin tulevat kaikki kiinteistöhallinnan ydinprosessit, kuten kiinteistö- ja asiakastietojen hallinta, vuokraustoiminta, käyttäjäpalvelutuotannon hallinta, kiinteistön hoito ja ylläpito sekä rakennuttaminen ja investointisuunnittelu”. Järjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön vähitellen ja vuoden 2016 siirretään tiedot toimitiloista sekä niihin liittyvistä palveluista. Projekti olisi tarkoitus saada päätökseen vuoden 2017 lopussa. (Vautsi 4/2015, 10.)

Rakennusten käyttöomaisuuskirjanpidon monimutkaisuus jäi mietityttämään, vaikka numerointi pysyi tässä yhteydessä ennallaan. Mahdolliset muutokset, kuten nimen tai perustietojen muuttaminen rakennusten käyttöomaisuuskirjanpidossa tulisivat olemaan työläitä, koska käyttöomaisuusyksiköitä on paljon ja yksittäiseen rakennukseen liittyviä käyttöomaisuusyksiköitä ei ole helppoa selvittää. Muutoksia ennakoiden etsitään keinoja, joilla käyttöomaisuuskirjanpitoa saadaan rakennusten osalta uudistettua siten, että muutosten tekeminen ei olisi niin vaivalloista. Samalla käydään läpi, miten käyttöomaisuusyksiköitä tulee muuttaa, jotta yksittäisen rakennuksen käyttöomaisuusyksiköt olisivat helpommin selvitettävissä.

Kysymykset joihin työssä vastataan:

1. Millä tavalla nimen tai perustietojen muutokset saisi helpommin tehtyä Vantaan kaupungin rakennusten käyttöomaisuusyksiköihin (yksittäisiin käyttöomaisuushankintoihin)?
2. Miten yhden rakennuksen käyttöomaisuusyksiköt olisi nopeammin selvitettävissä Vantaan kaupungin käyttöomaisuuskirjanpidossa?

Työ rajautuu kunta-alaan ja pelkästään rakennusten käsittelyyn käyttöomaisuuskirjanpidossa. Työn toimeksiantaja on Vantaan kaupunki, jonka tarpeisiin työ on tehty.

Rakenteeltaan työ on produkti, jonka tuotoksena on toimeksiantajalle tehty kehityshanke. Teoriaosuudessa käydään läpi miten kunnat eroavat muista organisaatioista, kuntien kirjanpidon erityispiirteitä ja käyttöomaisuutta eli pysyviä vastaavia. Empiirisessä osassa on kuvattu käyttöomaisuuskirjanpidon nykytilannetta, kehittämishankkeen suunnitelmaa sekä sen toteutusta.

asukastiheys Asukkaat suhteessa pinta-alaan

htm² Huoneistoala, joka käsittää yli 160 cm korkeat tilat

investointi Käyttöomaisuushankinta

käyttöomaisuus Käyttöomaisuudella tarkoitetaan pysyviä vastaavia eli aineettomia ja aineellisia hyödykkeitä sekä sijoituksia

käyttöomaisuuskaavio Tase-erittelyjen raportti käyttöomaisuudesta, joka SAP:issa on käyttöomaisuuskaavio

käyttöomaisuuskirjanpito Pysyvien vastaavien kirjanpito

käyttöomaisuusyksikkö SAP:in käyttöomaisuudessa yksittäinen käyttöomaisuushankinta, työssä käytetään myös lyhennettä KOM-yksikkö

sisäinen tilausnumero SAP:in seurantakohde, jota käytetään investoinneissa ja myös käyttötalouden kulujen seuraamisessa

2 Kunnan taloushallinto

Taloushallinnon terminä voi selittää monin eri tavoin. Se sisältää muutakin kuin laskenta-toimen: ”Taloushallinnolla tarkoitetaan järjestelmää, jolla organisaatio seuraa taloudellisia tapahtumia siten, että se voi raportoida toiminnastaan sidosryhmille.” Alue on siis laaja ja se on jaettavissa ulkoiseen ja sisäiseen laskentaan. Ulkoinen laskenta kattaa mm. tietojen laatimisen viranomaisille ja muille ulkopuolisille tahoille (sisältäen lakisääteisen osuuden) ja sisäinen laskenta vastaa enemmän organisaation tarpeisiin johdon laskentatoimen muodossa. (Lehti & Salminen 2014, 15–16.)

Kuntalain mukaan kuntien tehtävänä on asukkaiden hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen edistäminen. Tehtävät voidaan jakaa kolmeen erilaiseen kategoriaan (taulukko 1): ”subjektiiviset oikeudet (pakko järjestää), yleisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat (kunnalla harkintavaltaa) ja vapaaehtoiset tehtävät (kunnan päätettävissä)”. Kuntien ei ole tarkoitus olla mukana tuottamassa omia palveluitaan kilpailutilanteessa, vaan tällaiset toiminnot on yhtiötettävä. (Kuntalaki 17.3.1995/365; Suomen Kuntaliitto 2011a, 14.)

Taulukko 1: Kunnan tehtävät (Suomen Kuntaliitto 2011a, 14.)

Subjektiiiset oikeudet	Yleisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat	Vapaaehtoiset tehtävät
(pakko järjestää, määrärahat varattava)	(kunnalla harkintavaltaa)	(kunnan päätettävissä)
- toimeentulo	- sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut	- vapaa-aikaan liittyvät
- terveys- ja sosiaalipalveluiden huolenpito	- lukio- ja ammatillinen perusopetus	- ammatillinen lisäkoulutus
- maksuton peruskoulutus	- kirjasto, kulttuuri- ja liikuntatoimen palvelut	- oppisopimuskoulutus
- esiopetus	- lakisääteinen perusrakenteen ylläpito ja	- vapaa sivistystyö
- lasten päivähoido	kehittäminen (rakennusvalvonta, pelastus-	- vapaaehtoiset perusrakennepalvelut
- kotihoidon tuki	toimi ym.)	(asuntotoimi, joukkoliikenne ym.)
- vammais- ja lastensuojelun palveluita		
- kuntouttava työtoiminta		

Noin puolet kuntien tuloista tulee veroista, neljäsosa toimintatuotoista, eli tavaroiden ja palveluiden myynnistä saatavilla tuotoilla sekä niistä perittävistä maksuista ja alle viidesosa valtionosuuksista. Vantaan kaupungilla vuonna 2014 suurin osa tuloista muodostui veroista, joiden määrä oli 923 miljoonaa euroa, ollen 70 % kaikista tuotoista. Toimintatuotot olivat 249 miljoonaa euroa (19 %) ja valtionosuudet 140 miljoonaa euroa (11 %). (Suomen Kuntaliitto 2016b; Vantaan kaupunki 2015b, 152.)

Kuntien toiminta on julkisuusperiaatteen mukaan avointa ja kellä tahansa on oikeus pyytää dokumentteja, ja myös saada pyytämänsä tieto, ellei sitä ole säädetty salassa pidettäväksi, kuten henkilötiedot. Kunnilla on tiedonantovelvollisuus ja julkisuus ulottuu viranomaisten käsittelyihin asti. Julkisuuslain tarkoituksena on mm. ”toteuttaa avoimuutta ja hyvää tiedonhallintatapaa viranomaisten toiminnassa, sekä antaa yksilöille ja yhteisöille mahdollisuus valvoa julkisen vallan ja julkisten varojen käyttöä”. (Mäenpää 2008, 1–11.)

Sote-uudistuksen myötä sosiaali- ja terveystalot on suunniteltu siirrettäväksi 1.1.2019 kunnilta itsehallintoalueille, joita näillä näkymin olisi toistakymmentä. Pääkaupunkiseudun kunnilla (Vantaa yksi näistä) on mahdollisuus omaan ratkaisuunsa, joka poikkeaisi muiden kuntien ratkaisusta. Lopullisia päätöksiä ei ole vielä tehty. Kuntaliitto suosittaa, että rakennukset siirtyisivät itsehallintoalueille, mutta tontit jäisivät kunnan omistukseen. Rakennuksia ei Kuntaliiton toimitusjohtajan mukaan tule luovuttaa vastikkeetta, vaan niistä on saatava asianmukainen korvaus, josta siksi ettei luovutus väärinä kilpailutilannetta. Luovutusten lisäksi ovat vielä lainakysymykset siirtyvän omaisuuden osalta, johon Kuntaliiton ehdotus on, että nykyiset lainat pysyisivät kunnilla ja kunnat tarjoaisivat itsehallintoalueille valtion takaamat lainat. (Suomen Kuntaliitto 2016a; Suomen Kuntaliitto 2016c.)

2.1 Kunnan kirjanpidon erityispiirteitä

Kuntien tulee noudattaa kirjanpitolakia vuodesta 2000 alkaen. Tämä muutos tapahtui kuntalain muutoksen yhteydessä. Sitä ennen kunnilla oli erilaisia tapoja kirjanpidon hoitamisessa, varsinkin käyttöomaisuuskirjanpidossa, koska omaisuudelle ei ollut yhtenäistä arvostustapaa. Tämän muutoksen myötä tilinpäätökseen otettiin mukaan tuloslaskelma ja rahoituslaskelma, sekä konsernitason tase (tuloslaskelmaa ei tarvinnut konsernista vielä laatia). Kirjanpitoasetukseen lisättiin tuloslaskelmakaava kunnille ja taseen osalta tuli käyttää päätasolla samaa kaavaa kuin muidenkin. Tarkemman noudatettavan tiliryhmittelyn taseeseen antoi kirjanpitolautakunta, johon perustettiin samassa yhteydessä kuntajaosto antamaan yleisohjeita ja lausuntoja nimenomaan kunnille. (HE 192/1994 vp; Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto 1998.)

Kuntalaissa on vain vähän säädöksiä koskien taloushallintoa, mutta siinä viitataan kirjanpitolakiin, jota tulee noudattaa soveltuvin osin. Kuntien on noudatettava kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeita ja hyvän kirjanpitoalan nojalla myös kuntajaoston lausuntoja ja kuntaliiton suosituksia. Tuloslaskelmasta ja taseesta on annettu suosituskaavat, jotka nykyisin perustuvat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeisiin sekä tilastoinnin vaatimuksiin. Tilastoitavia tietoja käytetään mm. valtionosuuksien määrittelyyn ja kuntien vertailuun. Kuntien tiedonannosta tilastointia varten säädetään tilastolaissa. (Leppänen 2001, 18–19.; Suomen Kuntaliitto 2012a; Tilastokeskus 2015.)

Kuntien tilinpäätöksen sisällöstä määrätään kuntalaissa ja sen sisältö on: ”tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarviovertailu ja toimintakertomus”. Kuntakonsernien osalta on mukana oltava myös konsernitalinpäätös, johon on yhdistelty kunta tytäryhtiöineen. Tuloslaskelma ei kuitenkaan ole paras raportti, jota tarkastella kunnan kannattavuutta ajatellen, ja sitä ei tulisi käyttää päätösten perusteena,

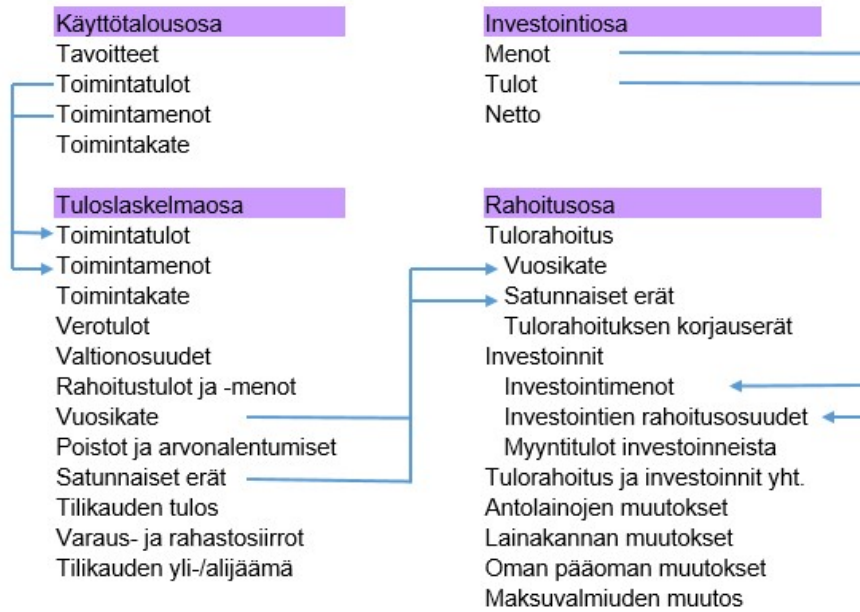
koska alimitoitettut poistot voivat vääristää tulosta. Jos poistot ovat liian alhaiset, ei investointien kokonaisvaikutus näy tuloslaskelmassa. Tuloslaskelman sijaan kannattaakin tarkastella tasetta ja rahoituslaskelmaa. (Hynynen 2010; Suomen Kuntaliitto 2013, 5.)

2.2 Talousarvio ja -suunnitelma

Kuntalaissa on säädetty talousarviosta, joka valtuuston tulee hyväksyä. Kuntien talouden tulee olla tasapainossa ja kuntalain 8 luvun 65 §:ssä on säädelty alijäämän kattamisvelvoitteesta. Taloussuunnitelma on valtuuston hyväksymä vähintään kolmen vuoden arvio tulevista tuloista ja menoista. Talousarvio sisältyy taloussuunnitelmaan, ollen sen ensimmäinen vuosi. Talousarviota on noudatettava, eikä esimerkiksi investointeihin liittyvistä menoista voi tehdä päätöstä ellei niihin ole varattu määrärahoja. (Harjula & Prättälä 2015, 729–735.; Kuntalaki.)

”Käyttötaloussosassa valtuusto asettaa toimielin- ja tehtäväkohtaisesti toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin menoihin sekä poistoihin ja arvonalennuksiin. Investointiosa osoittaa hankekohtaiset määrärahat ja tuloarviot. Investointimenot ja – tulot budjetoidaan arvioidun rahankäytön ja tulokertymän mukaan. Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin sekä miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja kuinka se katetaan.” (Harjula & Prättälä 2015, 735.)

Taloussuunnitelma noudattaa yleensä talousarvion asettelua, josta on määrätty kuntalaissa. Talousarvio sisältää neljä eri osaa, jotka ovat osittain johdettavissa toisistaan (kuvio 1). (Harjula & Prättälä 2015, 734.)

Kuvio 1: Talousarvion eri osat ja niiden väliset yhteydet (Harjula & Prättälä 2015, 734.)

Investoinnit tulee pystyä kattamaan pidemmällä tähtäimellä ilman lainanottoa, eli toiminnasta ja investoinneista saatavilla tuotoilla. Tälle on oma tunnuslukunsa, eli rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirtojen yhteiskertymä viideltä vuodelta, ellei pidempi seurausaika ole tarpeen epätavallisten erien, kuten isojen investointien vuoksi. Negatiivinen tunnusluku tarkoittaa, että investointien rahoituksessa on jouduttu varautumaan lainoihin. (Suomen Kuntaliitto 2011a, 50.)

3 Rakennukset kunnan käyttöomaisuudessa

Käyttöomaisuudella tarkoitetaan pysyviä vastaavia, eli aineettomia ja aineellisia hyödykkeitä sekä sijoituksia. Pysyvät vastaavat tuli kirjanpitolakiin käyttöomaisuuden tilalle vuoden 1997 muutoksen yhteydessä, pohjautuen EU direktiiviin, jossa taseen vastaavat jaetaan pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. (HE 173/1997 vp, 20.)

Rakennukset ovat aineellisten hyödykkeiden alaryhmä (kuvio 2), sisältäen rakennusten lisäksi myös niiden tekniset laitteet (kuten hissit) ja erilaiset rakennelmat. Perusparannusmenot kirjataan pysyviin vastaaviin, mikäli se nostaa rakennuksen arvoa palveluntuotannossa (esimerkiksi pidentää rakennuksen pitoaikaa). Perusparannusmenot voidaan lisätä rakennuksen hankintahinnan lisäykseksi ja poistaa samaa tahtia rakennuksen kanssa, tai käsitellä omana hankintanaan. Jos rakennuksen tai huoneiston arvo pysyy korjauksesta riippumatta ennallaan, eivät tällaiset menot tavallisesti kuulu investointeihin vaan ne käsitellään vuosikuluina. (Suomen Kuntaliitto 2010, 11–12; Suomen Kuntaliitto 2011b, 19–20.)

Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet	Sijoitukset
Aineettomat oikeudet Muut pitkävaikutteiset menot Ennakkomaksut	Maa- ja vesialueet Rakennukset Kiinteät rakenteet ja laitteet Koneet ja kalusto Muut aineelliset hyödykkeet Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat	Osakkeet ja osuudet Joukkovelkakirjalainasaamiset Muut lainasaamiset Muut saamiset

Kuvio 2: Taseen pysyvät vastaavat (Suomen Kuntaliitto 2010, 8-11)

3.1 Pysyvät vastaavat

Pysyvillä vastaavilla tarkoitetaan hankintoja, joita käytetään palvelutuotannossa tai jotka kerryttävät tuottoa useamman tilikauden ajan. Niiden tulosvaikutus toteutuu pidemmälle aikavälille poistojen muodossa. Pienhankinnoilla puolestaan tarkoitetaan hankintoja, jotka käyttöaikansa puolesta kuuluisivat käyttöomaisuuteen, mutta ovat summaltaan niin pieniä että ne voi kirjata tilikauden kustannukseksi. Poistojen yleisohjeessa on määritelty näille ylärajaksi 10.000 euroa. Pienhankintana ei kuitenkaan käsitellä sellaisia hankintoja, jotka

muodostuvat useista osista ja niiden yhteishankintahinta on yli 10.000 euroa, tällaiset kuuluu kirjata käyttöomaisuuteen. Vantaan kaupungilla ei kirjata investointeina alle 10.000 euron hankintoja, vaan ne käsitellään vuosikuluina. (Leppänen 2001, 35; Suomen Kuntaliitto 2011b, 20; Vantaan Kaupunki 2015b, 160.)

Hankintamenoon otetaan mukaan muuttuvat kulut, jotka liittyvät käyttöomaisuushankintaan. Käyttönoton jälkeiset kulut eivät kuulu hankintameno, vaan ne on kirjattava vuosikuluksi, näitä ovat muun muassa käytön koulutuksen ja markkinoinnin kulut. Mikäli menoista huomattava osa on kiinteitä kuluja, voidaan ne ottaa mukaan hankintahintaan, kuten myös valmistusaikaiset korkokulut. Hankintameno sisällytettyt menot on pystyttävä jälkikäteen jäljittämään. Investointeihin saatavat avustukset vähennetään hankintamenoista. (Leppänen 2001, 51–53.)

Kun käyttöomaisuutta myydään, vähennetään taseesta myytävän tuotteen hankintameno ja siitä tehdyt poistot (poistamaton hankintameno). Erotus kirjataan tuloslaskelmaan myyntituotoksi tai – tappioksi. Käyttöomaisuushyödykkeiden vaihdoissa ei myyntiä ja ostoa saa netottaa, vaan ostoa tulee erikseen kirjata ostona ja myyntiä myyntinä, riippumatta siitä että rahaa ei välttämättä liiku. (Leppänen 2001, 54–57.)

Tilinpäätöksen yhteydessä tehdään myös tase-erittelyt, jotka eivät ole osa julkistettavaa tilinpäätöstä. Tase-erittelyillä kerrotaan tarkemmin taseen sisällöstä: ”Käyttöomaisuushyödykkeestä ilmoitetaan sen alkuperäinen hankintameno, hankintameno lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana, ennen tilikautta kertyneet poistot ja arvonalennukset, poistamaton hankintameno ja tilikauden poisto”. (Leppänen 2001, 162.)

Liitetiedot ovat osa tasekirjaa ja tilinpäätöksen liitetietojen yleisohjeessa (Suomen Kuntaliitto 2012b, 9–23) on käyty läpi niitä esimerkein ja pysyvien vastaavien osalta tulee ilmoittaa monia asioita, kuten:

- millä tavalla pysyvät vastaavat on arvostettu (esimerkiksi poistoilla ja rahoitusosuuksilla vähennettyyn hankintameno)
- selvitys poistosuunnitelmasta
- kuinka paljon (euroina ja prosentteina) suunnitelmapoistot eroavat investoinneista, siltä osin kuin niistä tulee tehdä poistoja
- tarkempia tietoja tase-erittäin (mm. poistamaton hankintameno tilikauden alussa ja siihen tulleet muutokset)

Kaikille omaisuuslajeille tulee tarpeen mukaan kirjata arvonalennuksia, myös pysyville vastaaville. Kuntien kohdalla riittänee myös, että hyödykettä käytetään palvelutoiminnassa, eikä aina ole tarvetta tarkastella sitä, kuinka paljon tuottoa on odotettavissa. Siltä osin kuin arvonalennuksia tehdään omaisuudesta, josta on tehty poistokirjauksia, ne kirjataan

tuloslaskelmaan lisäpoistoina. Siinä missä arvonalennukset on pakko kirjata, annetaan mahdollisuus kirjata arvonkorotuksia maa- ja vesialueisiin sekä sijoitusten arvopapereihin. Mikäli arvonkorotuksia tehdään, tulee tilinpäätöksessä varmistua siitä, että arvonkorotukselle on edelleen perusteet ja tarvittaessa purkaa aiemmin tehtyä. Arvonkorotuksella ei ole tulosvaikutusta, koska sen molemmat kirjaukset ovat tasetileillä (per pysyvät vastaavat an oman pääoman arvonkorotusrahasto). Aiemmin pystyi tekemään arvonkorotuksia myös rakennuksille, mutta tämä poistui uuden kirjanpitolain myötä, vaikkakin kunnilla voi olla vanhoja arvonkorotuskirjauksia edelleen myös rakennusten osalta. (Leppänen 2001, 101–105; Suomen Kuntaliitto 2011b, 11.)

Kunnilla on mahdollisuus tehdä vapaaehtoisia varauksia tulevia, nimettyjä investointeja varten, siltä osin kuin tilikauden ylijäämä antaa myöten. Hankinnan toteuduttua, varaus puretaan ja kirjataan yhtä suuri poistoero. Tätä poistoeroa puretaan poistojen suhteessa, jolloin poistojen tulosvaikutus eliminoituu. Investointivarausta kirjattaessa poistojen tulosvaikutus tulee aikaisemmalle tilikaudelle, eli tilikaudelle jolle investointivaraus kirjataan. (Leppänen 2001, 97.)

3.2 Valmistus omaan käyttöön

Kaikki investointimenot esitetään tuloslaskelmassa niille kuuluvissa tiliryhmissä, kuten palkat palkoissa. Niiltä osin kuin menot liittyvät hyödykkeeseen, joka on valmistettu omaan käyttöön (VOK), poistetaan tulosvaikutus valmistus omaan käyttöön tiliryhmän avulla. Mikäli investointi ei ole valmis tilikauden päättyessä, kuuluu se kirjata aineellisten hyödykkeiden ryhmään keskeneräisten tilille. (Suomen Kuntaliitto 2011c, 10; Suomen Kuntaliitto 2010, 13.)

Oheisessa taulukossa (taulukko 2) on esimerkkinä, miten valmistus omaan käyttöön on esitetty Vantaan kaupungin tilinpäätöksessä 2014. Investointimenot sisältyvät toimintakuluihin ja valmistus omaan käyttöön rivin avulla kulut siirretään tuloslaskelmasta taseen pysyviin vastaaviin, ensin keskeneräisiin hankintoihin ja sieltä edelleen käsitellään valmiiksi sopivalle pysyvien vastaavien tasetilille.

Taulukko 2: Valmistus omaan käyttöön esimerkki (Vantaan kaupunki 2015b, 26.)

	milj. €
Toimintatuotot	249,1
Valmistus omaan käyttöön	137,3
Toimintakulut	-1 392,9
Toimintakate	-1 006,4

3.3 Rakennusten poistoajat

Poistoilla tarkoitetaan käyttöomaisuuden hankintamenon jaksottamista ajanjaksolle, joka on sama kuin käyttöomaisuushyödykkeen vaikutusaika. Poistoajat noudattavat poistosuunnitelmaa, jonka hyväksyy johtosäännön mukainen taho, tai kunnan valtuusto sellaisen puuttuessa. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut yleisohjeen suunnitelman mukaisista poistoista. Yleisohjeessa on määritelty poistoajoille ohjeelliset raja-arvot, joiden puitteissa poistosuunnitelman tulisi olla ja lisäksi tulisi käyttää pääsääntöisesti poistoaikojen alarajoja. Yleisohjeen mukaisesti suositellut poistoajat rakennuksille ovat: ”hallinto- ja laitosrakennukset 20–50 v, tehdas- ja tuotantorakennukset 20–30 v, talousrakennukset 10–20 v, vapaa-ajan rakennukset 20–30 v ja asuinrakennukset 30–50 v”. Rakennuksille suositellaan poistotavaksi tasapoistoja. (Heuru 2001, 408.; Suomen Kuntaliitto 2011b, 22–35.)

Vantaan kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön mukaan kaupunginhallituksen ratkaisuvalltaan sisältyy poistosuunnitelman hyväksyminen. Edellisen kerran poistoaikojen muutoksesta on päätetty kaupungin hallituksessa 4.6.2012, jolloin rakennusten poistoajoja lyhennettiin vastaamaan Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisia vähimmäispoistoajoja. Uusia poistoajoja (taulukko 3) on käytetty investointeihin, jotka on hankittu 1.1.2013 alkaen. (Vantaan kaupunki 2012; Vantaan kaupunki 2016.)

Taulukko 3: Rakennusten poistoajat (Vantaan kaupunki 2015b, 165.)

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet	Poistomenetelmä	Poisto-aika 31.12.2012 asti	Poisto-aika 1.1.2013 alkaen
Rakennukset ja rakennelmat			
hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	30 v	20 v
tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 v	20 v
talousrakennukset	tasapoisto	15 v	10 v
vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 v	20 v
asuinrakennukset	tasapoisto	50 v	30 v

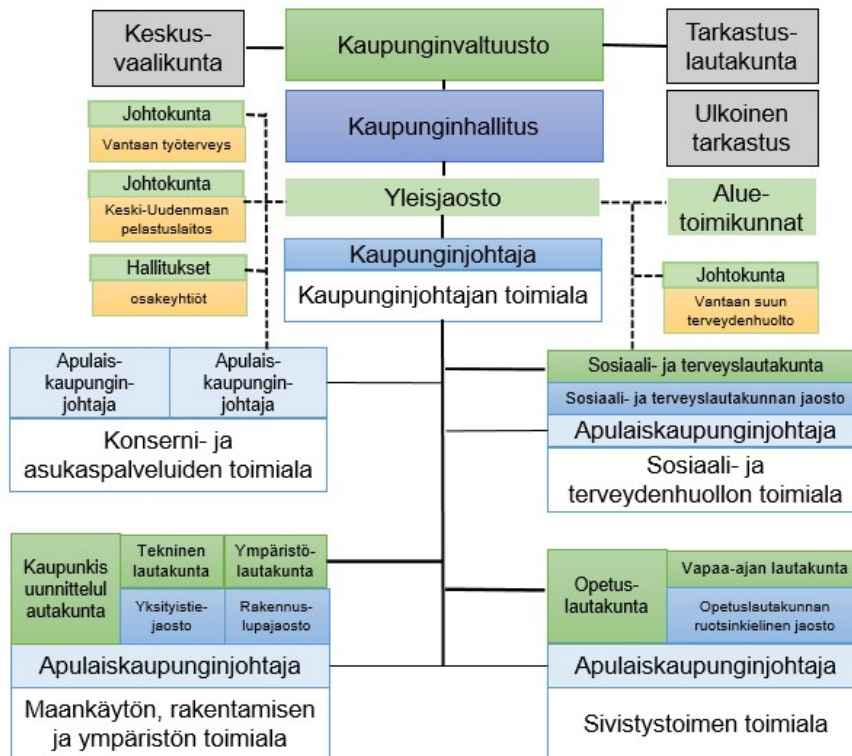
Pysyvien vastaavien poistojen kirjaus aloitetaan hankinnan valmistumisesta seuraavan kuun alusta. Poikkeuksena ovat julkisen käyttöomaisuuden kiinteät rakenteet ja laitteet, joista tehdään ensimmäisenä tilikautena puolen vuoden poistot, valmistumisajankohdasta riippumatta. (Vantaan kaupunki 2015b, 160.)

Rakennuksien poistoajoja voi joutua muuttamaan perusparannuksia kirjattaessa, mikäli lisäys on suurempi kuin jäljellä oleva kirjanpitoarvo, jolloin poisto-aika lasketaan uusiksi

painotetun keskiarvon mukaisesti (Vantaan kaupunki 1997). Laskelmassa otetaan huomioon rakennuksen poistamaton hankintameno ja sen jäljellä oleva poistoaika sekä uuden lisäyksen määrä ja kuinka pitkä sen poistoaika olisi poistosuunnitelman mukaan.

4 Rakennusten käsittely Vantaan kaupungin ohjelmassa

Toimeksiantajana on Vantaan kaupunki, joka on asukasluvultaan ja asukastiheydeltään Suomen neljänneksi suurin kunta. Asukkaita oli vuoden 2014 lopussa 210.803 ja asukastiheys 877,1 asukasta / km². Vantaan kaupungin organisaatio koostuu viidestä eri toimialasta ja kolmesta liikelaitoksesta (kuvio 3). Työntekijöitä vuoden 2014 lopussa oli 10.432, joista 55 prosenttia työskenteli sivistystoimen toimialalla sekä 25 prosenttia sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla. (Suomen Kuntaliitto; Vantaan kaupunki 2015b, 5-17.)

Kuvio 3: Vantaan kaupungin organisaatio (Vantaan kaupunki 2015b, 5.)

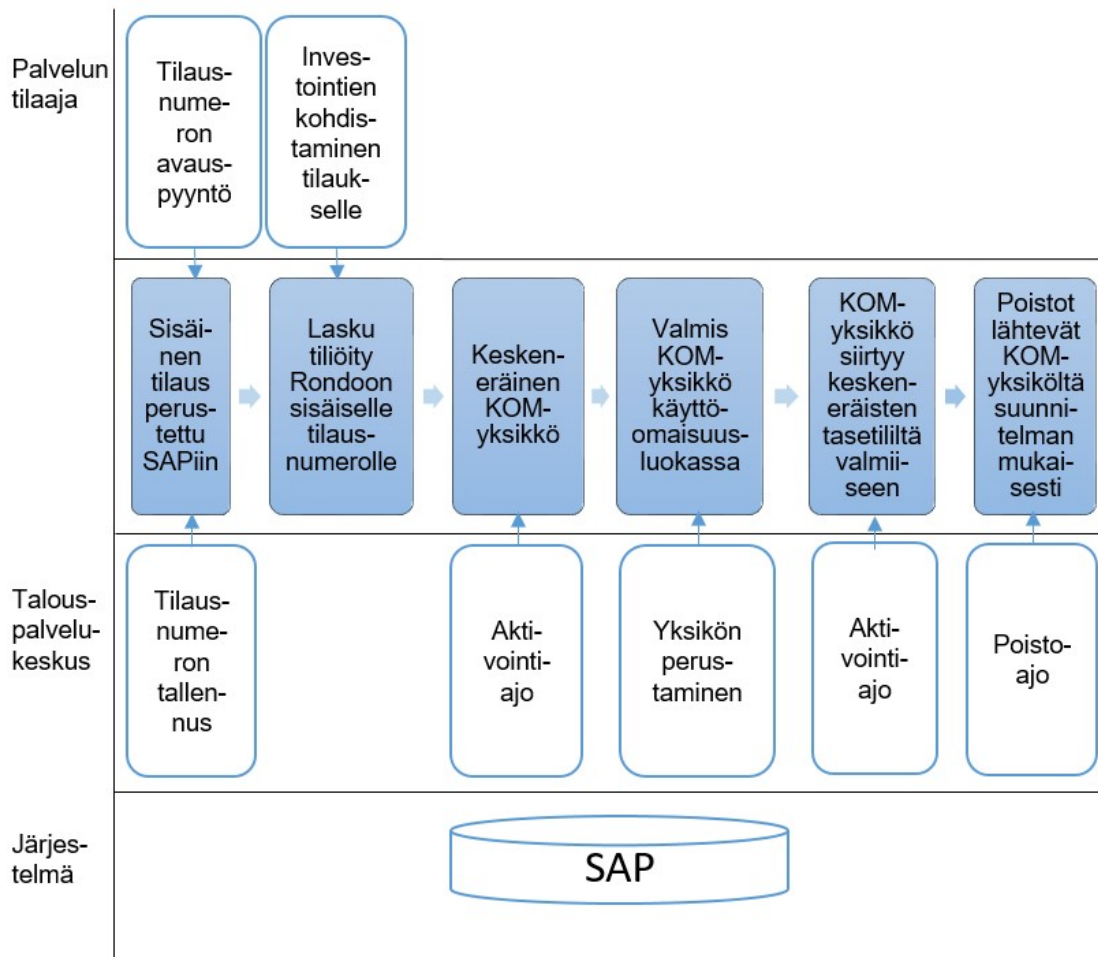
Vantaan kaupungilla on käyttöomaisuuskirjanpidon ohjelmistona SAP Public One, johon on siirrytty vuoden 2009 alussa aiemmasta ohjelmasta (Economasta). Tässä VanVan toiminnanohjaushankkeessa siirtyivät uuteen järjestelmään talous- ja henkilöstöhallinto, hankinta, sekä taloussuunnittelu ja raportointi. Hankkeella pyrittiin mm. aikasäästöihin, korvaamaan vanhenevia ohjelmistoja sekä kehittämään ja tehostamaan taloushallintoa. (Vantaan kaupunki 2009.)

Rakennusten poistamaton hankintameno oli vuoden 2014 lopussa 461,2 miljoonaa euroa. Niiden tekninen arvo on 900 miljoonaa euroa ja jälleenhankinta-arvo puolestaan yli 1.000 miljoonaa euroa. Sivistystoimen toimialalla on eniten rakennuksia käytössään: kouluilla 130 (400.000 m²) ja päiväkodeilla 140 (120.000 m²). Sosiaali- ja terveydenhuollon toi-

mialalla on käytössään kaupungin tiloja 110.000 htm². Lisäksi kaupungin omassa käytössä on eri tulosalueilla 800.000 m² tilat ja ulkopuolisille on vuokrattu 80.000 m² edestä asuntoja ja liiketiloja. (Vantaan kaupunki b; Vantaan kaupunki 2015b, 32.)

4.1 Käyttöomaisuusprosessi

Käyttöomaisuuskirjanpidon prosessi (kuvio 4) alkaa sisäisestä tilausnumerosta, jonka avulla erotetaan investointimenot ja niihin kohdistuvat tulot (myyntituotot ja avustukset). Laskulle syötetään tarvittaessa investoinnin sisäinen tilausnumero Rondossa, joka on ostolaskujen kierrätysjärjestelmä. Rondosta ostolaskujen tiedot siirtyvät SAP:iin laskun hyväksymisen jälkeen. Tämän jälkeen tehdään aktivointiajo, jolla investointien kulut siirtyvät keskeneräisiksi käyttöomaisuusyksiköiksi. Valmiiksi kirjaaminen tapahtuu seuraavalla aktivointiajolla, joka siirtää tapahtumat keskeneräiseltä KOM-yksiköltä valmiille KOM-yksikölle, jonka jälkeen ne tulevat mukaan poistoajoihin.

Kuvio 4: Käyttöomaisuusprosessi (Vantaan kaupunki 2013)

Käyttöomaisuuden prosessissa on esitetty pääpiirteittäin lähinnä kuukausittaiset rutiinit ja sen ulkopuolella tapahtuu käyttöomaisuuskirjanpidossa muutakin, kuten luovutuksia. Kun

käyttöomaisuuden myynnistä saadut rahat näkyvät tilillä, ne kirjataan tuloslaskelmaan myynnin selvittelytilille, joka on lähtölaukaus myynnin kirjaamiselle käyttöomaisuudessa. Eniten myydään tontteja ja käytöstä poistettua kalustoa, jonkin verran myös asunto-osakkeita. Myyntien lisäksi tulee säännöllisesti kirjattavaksi hankintoihin kohdistuvia avustuksia sekä romutuksia, kun purettuja rakennuksia poistetaan käyttöomaisuudesta.

4.2 Sisäinen tilausnumero

Sisäisten tilausnumeroiden numerointi pohjautuu tilauslajeille (taulukko 4) määrättyyn numerovälisarjaan. Rakennusten osalta ensimmäinen numero tulee tilauslajin perusteella, seuraavat kuusi numeroa ovat rakennuksen numero ja perusparannuksissa viimeiset kaksi numeroa ovat urakan numero. Kuusinumeroisen rakennusnumeron ensimmäinen numero kertoo millaisesta rakennuksesta on kyse, esimerkiksi päiväkotien numerointi alkaa numerolla 3 ja koulujen numerolla 4. Tilauslajin perustiedoissa on otettu kantaa siihen, käsitelläänkö sisäisen tilausnumeron kulut valmistuksena omaan käyttöön, tällöin tilauslajin nimessä on lyhenne VOK.

Taulukko 4: Rakennusten investointien tilauslajit (Vantaan kaupunki a)

Tilauslaji	Nimi	Numeroväli
A100	Investoinnit, rakennusten ostot	1000000-1999998
A101	Investoinnit, uudisrakentaminen (VOK)	1000000-1999999
A102	Investoinnit, uudisrakentaminen (VOK)	100000000-199999999
T101	Uudisrakentaminen, valtionavustukset	100000088-199999988
T102	Uudisrakentaminen, valtionavustukset	10000000088-1999999988
A203	Perusparannukset (VOK)	200000000-299999999
T203	Perusparannukset, valtion avustukset	20000000088-2999999988

Sisäistä tilausnumeroa avatessa kohdistusten välilehdelle (kuva 1) syötetään SAP:in yritysnumero ja pyytävä KP, joka tarkoittaa kustannuspaikkaa, jolle poistot kirjataan. Tulosyksikkö ja Vast. kust.paikka (vastuullinen kustannuspaikka) määrittelevät ne ainoat tulosyksikön ja kustannuspaikan, jota sisäisen tilausnumeron kirjauksen yhteydessä voi käyttää. Investointien tulosyksikön ja kustannuspaikan tunnistaa siitä, että keskimäinen numero on yhdeksän. Objektiluokka tulee automaattisesti tilauslajin perusteella.

Näytä sisäinen tilaus: Perustiedot

Purkamisohje

Tilaus: 238300612 Tilauslaji: A203 Perusparannukset (...)

Lyhyt teksti: Iivespuiston päiväkotiki, neuvolan muuttam

Kohdistukset Ohjaus Kauden päätös Yleiset tiedot Investoinnit

Kohdistukset

Yritys	1000	Vantaan kaupunki
Ohjektiluokka	Investointi	
Tulosyksikkö	152091230	RAK/Perusparannus
Vast. kust.paikka	152091230	Rak/Perusparannus
Vastuuhenkilö		
Pyytävä KP	151050000	Kiinteistöjen käyttömenot

Kuva 1: Sisäisen tilauksen perustiedot, kohdistusten välilehti

Pitoaikaa käytetään poistojen ennustamiseen keskeneräisten investointien osalta (kuva 2). Rakennusten kohdalla täytetään myös muita yleisiä tietoja, kuten työn alku- ja loppupäivät sekä toiminto, suuralue ja perusparannustyyppi. Nämä tiedot saadaan avauspyynnöstä. Sisäisen tilausnumeron perustiedoissa olevaa tehtäväluokitusta käytetään Tilastokeskukselle raportoidessa, eli investointeihin liittyvät tuotot ja kulut kohdistetaan tilastoraportteihin tehtäväluokituksen perusteella. Välillä avauspyynnöstä (lähinnä annetusta nimistä) ei pysty päättämään tehtäväluokitusta, jolloin pyydetään lisäselvitystä.

Näytä sisäinen tilaus: Perustiedot

Purkamisohje

Tilaus: 238300612 Tilauslaji: A203 Perusparannukset (...)

Lyhyt teksti: Iivespuiston päiväkotiki, neuvolan muuttam

Kohdistukset Ohjaus Kauden päätös Yleiset tiedot Investoinnit

Yleiset tiedot

Hakija		Hakemispäivämäärä	
Puhelin		Osasto	
Vastuuhenkilö		Työn alku	01.11.2013
Puhelin		Työn loppu	31.05.2014
Arvioidut kust.	0,00	EUR	☐ Työlupa
Käsittelyryhmä	0		
Toiminto	5003	Perusparannustyyppi	15
Suuralue	06	KO-yksikkö	
Pitoaika, vuotta	20	Alanumero	
Hallinnollinen kiinteistö	9383006		
Tehtäväluokitus	302	Lasten päivähoito	

Kuva 2: Sisäisen tilauksen perustiedot, yleisten tietojen välilehti

Perustietojen hallinnollinen kiinteistö annetaan rakennuksen sisäisiä tilausnumeroita avattaessa, joka pääsääntöisesti muodostuu rakennustunnuksesta, jonka edessä on numero yhdeksän. Jos kiinteistö koostuu useammasta rakennuksesta, on niillä kaikilla sama hallinnollinen kiinteistötunnus.

Investointiprofiili määrittää mille kirjanpidon tilille keskeneräiset investoinnit kirjautuvat (kuva 3). Investointiprofiiliin pystyy päättelemään tilauslajista yhtä poikkeusta lukuun ottamatta. Kerran annettua investointiprofiilia ei pysty enää muuttamaan.

The screenshot shows the SAP 'Näytä sisäinen tilaus: Perustiedot' (View internal order: Basic data) screen. The 'Investoinnit' (Investments) tab is selected. Under 'Investointien hallinta' (Investment management), the 'Investointiprofiili' (Investment profile) is set to 'Z11953'. Other visible fields include 'Tilaus' (Order) with value '238300612', 'Tilauslaji' (Order type) with value 'A203', and 'Lyhyt teksti' (Short text) with value 'Ilvespuiston päiväkotiki, neuvolan muuttam'. The 'Investointiprofiili' field is highlighted with a red box.

Kuva 3: Sisäisen tilauksen perustiedot, investointien välilehti

4.3 Käyttöomaisuusyksiköt

Yksittäistä käyttöomaisuushankintaa kutsutaan SAP:issa käyttöomaisuusyksiköksi, ja kirjaustavasta riippuen se voi olla myös useamman hankinnan yhdistelmä, mikäli useampia hankintoja on niputettu yhdelle käyttöomaisuusyksikölle. Yksittäinen rakennus sisältää yleensä useamman käyttöomaisuusyksikön, eli valmistumisen yhteydessä kirjatun varsinaisen rakennuksen ja myöhemmin sille kirjatut lisäykset (perusparannukset).

Käyttöomaisuusyksiköitä on kahdenlaisia, päänumeroita ja niiden alanumeroita. Alanumeroa ei voi luoda ilman päänumeroa, ja sen perusteella määräytyy suurin osa alanumeron perustiedoista. Alanumeroita on ollut Vantaan kaupungilla käytössä pääasiassa sijoitusten käyttöomaisuuskirjanpidossa, mutta myös uudemmilla rakennuksiin liittyvillä lisäyksillä. Alanumeroita on noin 10 prosenttia rakennusten KOM-yksiköistä, mutta yksittäisillä rakennuksilla on useampia päänumeroita ja ehkä joitakin alanumeroita. Yhtenäistä toimintatapaa alanumeroiden käytössä ei ole ollut.

Käyttöomaisuusyksikön perustamista käydään tarkemmin läpi luvussa 6.2 käyttöomaisuusyksikön alanumeron luominen. Ainoa ero alanumeron ja varsinaisen KOM-yksikön

luomisessa, on että pääyksikölle tulee aluksi määrittää käyttöomaisuusluokka, johon uusi yksikkö luodaan. Rakennuksille on viisi käyttöomaisuusluokkaa:

- 110001 Asuinrakennukset
- 112301 Hallinto- ja laitosrakennukset
- 112302 Tehdas- ja tuotantorakennukset
- 112303 Talousrakennukset
- 112304 Vapaa-ajan rakennukset.

Näistä käyttöomaisuusluokista käytetyin on 112301 hallinto- ja laitosrakennukset, sisältäen 95 % rakennusten käyttöomaisuusyksiköistä.

4.4 Aktivointi- ja poistoajat

Aktivointiajaja on kahdenlaisia, ensimmäisessä vaiheessa investoinnit siirtyvät investointiprofiiliin mukaiselle keskeneräisten tasetilille, joka puolestaan on määritelty sisäisen tilauksen perustiedoissa. Keskeneräisten tasetilien vastatiliksi aktivointiajossa tulee tuloslaskelman tili valmistus omaan käyttöön. Tämä ensimmäisen vaiheen aktivointiajo tehdään kuukausittain, sen jälkeen kun kaikki tapahtumat on kirjattu.

Järjestyksessään toisessa aktivointiajossa investoinnit siirtyvät keskeneräisistä valmiiden tasetilille, sen perusteella mitä sisäisen tilausnumeron purkamisohjeessa on määritelty. Purkamisohjeeseen (kuva 4) ei aluksi tarvitse antaa tietoja. 2-alkuiset purkamisen vastaanottajat päivittyvät automaattisesti ensimmäisen aktivointiajon yhteydessä ja 1-alkuiset annetaan, kun investoinnin kirjaaminen valmiiksi on ajankohtaista ja käyttöomaisuusyksikkö on perustettu. Toinen aktivointiajo tehdään yleensä sisäinen tilaus kerrallaan, sitä mukaa kun investoinnin voi kirjata valmiiksi.

Näytä purkamisohje: yleistiedot										
Tilaus <input type="text" value="238300612"/> Ilvespuiston päiväkotiki, neuvolan muuttam										
Toteutunut tilitys										
Jakosäännöt										
Tpi	Purkamisen vastaanott...	Vast.ott. lyhyt sel.	%	Ekviva...	Summa	Pur...	Nro	St...	Alku...	Alkutil...
KOM	200000002439-0	Ilvespuiston päiväkotiki, neuv...	100,00	0	0,00	KEH	1		0	
KOM	100000003895-1	Ilvespuiston pk+neuv. 3830...	100,00	0	0,00	YHT	2		0	

Kuva 4: Sisäisen tilauksen purkamisohjeen tiedot

Rakennusten lisäykset valmistellaan jälkimmäisellä aktivointiajolla. Sitä ennen on selvitetty rakennukseen liittyvät KOM-yksiköt ja niiden kirjanpitoarvo (poistamaton hankintame-

no). Kirjanpitoarvoa verrataan kirjattavaan lisäykseen (perusparannusmeno) siltä varalta että se olisi suurempi kuin kirjanpitoarvo ja rakennukselle tulisi määrittää uusi poisto-aika.

Poistoajoilla kirjataan kuukausittain suunnitelman mukaiset poistot käyttöomaisuusyksiköille. KOM-yksikön takana on määritetty poistotapa, joka on Vantaan kaupungilla tasa-poisto, sekä poisto-aika ja poistojen aloitusajankohta. Tarpeen mukaan myös aiemmin määritellyt lisäpoistot kirjautuvat poistoajoissa. Poistoajat tehdään raportointiaikataulun mukaisesti seuraavan kuukauden neljäntenä arkipäivänä ja mikäli poistoihin tulee muutoksia, huomioidaan ne seuraavassa poistoajossa. Tilinpäätöksen aikaan ajetaan joulukuulle lisäksi poistoajojen toistoja, jotka ottavat huomioon vain tehdyt muutokset.

5 Eri vaihtoehdot käyttöomaisuusyksiköiden muuttamiselle

Rakennusten numerointikäytäntö oli vaihtumassa uuden KIHA-järjestelmän myötä ja sama numerointi haluttiin myös sisäisille tilausnumeroille, joiden perustiedoissa on rakennuksen yksilöivä numero. Uusi numerointi eroaa vanhasta (kuusi numeroa), sisältäen yhdeksän numeroa ja kymmenennen merkin, joka voi olla joko numero tai kirjain. Rakennusten numeroa ei kuitenkaan projektin edetessä muutettu, vaan vanhat SAP:in numerot kulkevat KIHA-järjestelmän uuden numeroinnin rinnalla, ja uusille kohteille annetaan edelleen vanhan mallin mukainen sisäinen tilausnumero. Jos KOM-yksiköille olisi ollut tarvetta muuttaa rakennusten numerointitietoja, olisi yksittäiseen rakennukseen liittyvät KOM-yksiköt olleet vaikea jäljittää, ja niitä olisi ollut paljon muutettavana. KIHA-projektin myötä kävi taas ilmi rakennusten käyttöomaisuuskirjanpidon monimutkaisuus ja sitä päätettiin kehittää, jotta tuleviin muutoksiin (KOM-yksikön nimen tai perustietojen muuttaminen) olisi hyvissä ajoin varauduttu.

Käyttöomaisuusyksiköillä rakennuksen numero on perustiedoissa hallinnollisen kiinteistötunnuksen muodossa (9-alkuinen numero). Noin puolet KOM-yksiköistä on nimetty niin, että nimi sisältää rakennusnumeron. Sitä ei välttämättä ole yksittäisen rakennuksen jokaisella käyttöomaisuusyksiköllä. SAP:in käytön aikana on lisätty rakennusnumeroita KOM-yksiköiden nimiin, sekä KOM-yksiköiden perustietoihin. Nimeämisessä ei ole ollut yhteistä käytäntöä ja siitä saattoi puuttua kokonaan molemmat rakennuksen yksilöivät tiedot, eli rakennuksen nimi ja numero.

Aiemmassa ohjelmassa oli rakennuksen KOM-yksiköiden tiedoissa rakennusnumero, jolloin yksittäisen rakennuksen tiedot oli tulostettavissa sen perusteella (kuva 5). Kun siirryttiin nykyiseen ohjelmaan, katosi tällainen yhteys ja yksittäisen rakennukseen liittyvien KOM-yksiköiden haku vaikeutui huomattavasti. Kehityshankkeen myötä haluttiin löytää uudelleen tällainen yhteys, eli kartoitettiin, miten voitaisiin yksittäisen rakennuksen käyttöomaisuusyksiköt yhdistää rakennukseen. Lisäksi tuli selvittää, miten KOM-yksiköille voisi tehdä muutoksia, eli muuttaa käyttöomaisuusyksikön nimeä tai perustietoja, kuten KOM-yksiköistä löytyvää rakennusnumeroa.

394064		Hepopuiston päiväkotii							
1021		MUUT RAKENNUKSET							
1.1.1979	1	0,00	30,00	0,01	394064	Hepopuiston päiväkotii			
		346 578,30		0,00	961,82	11 551,74	346 578,30		0,00
1.1.1982	1	0,00	27,00	0,01	394064	Perusparannus 1982 (räystäiden korjaus)			
		8 884,72		0,00	28,06	329,68	8 884,72		0,00
1.1.1996	1	0,00	13,00	0,01	394064	Perusparannus 1996			
		24 985,56		0,00	160,76	1 922,52	24 985,56		0,00
1.1.2002	1	0,00	7,00	0,01	5930	Hepopuiston päiväkotii, pihan perusparannus			
		27 114,39		0,00	322,82	3 873,51	27 114,39		0,00
1.8.2007	1	0,00	1,42	0,01	8859	Hepopuiston pk, pp 2002-2007			
		1 091 589,38		0,00	64 211,14	770 533,68	1 091 589,38		0,00
1.7.2008	1	0,00	0,50	0,01	9505	Hepopuiston p-koti perpar takuutyö 2008			
		675,00		0,00	112,50	675,00	675,00		0,00
1021						Tili yhteensä		6	
		1 499 827,35		0,00	65 797,10	788 886,13	1 499 827,35		0,00
394064						Koonti / kohde yhteensä		6	
		1 499 827,35		0,00	65 797,10	788 886,13	1 499 827,35		0,00

Kuva 5: Rakennukset tulostettuna rakennusnumeron perusteella vanhasta ohjelmasta

Vaihtoehtoja rajasi se että kaikki tuli olla itse toteutettavissa, ilman ohjelmantoiimittajan suurempia avunantoja. SAP:ista oli vanha versio ja oli tiedossa, että se tulitisiin päivittämään, mutta työn alkuvaiheessa versionvaihtohanke seisoii, koska siitä oli valitettu markkinaoikeutteen, eikä aloittamisen ajankohdasta ollut tarkkaa tietoa (Vantaan kaupunki 2015a, 18).

Ensimmäisenä vaihtoehtona oli, että muutetaan vanhojen KOM-yksiköiden nimiä ja perustietoihin rakennusten numerot. Käyttöomaisuusyksiköiden hakutoiminnossa ei suurilla ja pienillä kirjaimilla ole vaikutusta, joten haku nimen osalla tai numerolla palauttaisi rakennukseen liittyvät käyttöomaisuusyksiköt. Käyttöomaisuuskaavion tulostaminen yksittäisestä rakennuksesta vaatisi jokaisen käyttöomaisuusyksikön syötön tulostusrajuksiin. Tämä muutos olisi aikaa vievä, koska kaikki käyttöomaisuusyksiköt tulee käydä läpi ja niiden nimet muuttaa, eikä sillä olisi juurikaan vaikutusta nykytilanteeseen, ainoastaan käyttöomaisuusyksiköiden haku helpottuisi. Muutosten teko KOM-yksiköille ei helpottuisi, niitä olisi edelleen paljon ja muutokset tulisi tehdä rakennuksen jokaiseen KOM-yksikköön.

Toisena vaihtoehtona oli alanumeroiden perustaminen yhdelle nykyiselle KOM-yksikölle eli pääyksikölle, jolle perustetaan alanumeroita ja niille siirrettäisiin muiden vanhojen KOM-yksiköiden saldot, eli yhdisteltäisiin KOM-yksiköt yhden numeron alle. Pääyksiköt nimettäisiin niin että siitä löytyisi rakennusnumero, jonka avulla yksittäisen rakennuksen käyttöomaisuusyksiköt olisivat löydettävissä. Kun kaikki KOM-yksiköt olisivat saman päänumeron alla, olisi rakennuksen KOM-yksiköiden listaus helpommin tulostettavissa ja tulostusrajuukseksi riittäisi pääyksikön numero. Alanumeroiden luominen ja vanhojen KOM-

yksiköiden siirto niille vie aikaa, mutta tällä tavalla yksittäisen rakennuksen KOM-yksiköt olisi helposti löydettävissä ja muutokset voisi tehdä vain pääyksiköille, jolloin muutettavien KOM-yksiköiden määrä olisi huomattavasti pienempi.

Kolmantena vaihtoehtona oli vanhojen KOM-yksiköiden yhdistely yhdeksi uudeksi KOM-yksiköksi. Tällöin vanhojen KOM-yksiköiden lukumäärä olisi murto-osa siitä, mitä nykyään ja rakennuksiin liittyvät KOM-yksiköt olisivat helposti löydettävissä, kun niitä olisi vain yksi per rakennus. Yhdistely onnistuu silloin, kun poistoaika kaikilla yhdisteltävillä yksiköillä on sama, joten Vantaan kaupungin monenkirjavien käsittelytapojen takia tämä ei olisi toimiva ratkaisu. Yhden rakennuksen KOM-yksiköillä voi olla useita eri poistoajoja, niitä on laskettu vuoden tai muutaman kuukauden pieleen uusia poistoajoja annettaessa, tai iso lisäys on laitettu täydellä poistoajalla ja vanhoihin rippeisiin on jätetty poistoaika muuttamatta.

Neljäntenä vaihtoehtona oli vanhojen yksiköiden yhdisteleminen yhdeksi uudeksi KOM-yksiköksi, sitä mukaa kun rakennusten poistoajoja muutettaisiin. Poistoajoja muutetaan silloin, kun rakennukselle tehtävä lisäys ylittää jäljellä olevan kirjanpitoarvon. Tällöin yhdistely ajoittuu tilinpäätöksen tekoon, jolloin on jo muutenkin kiire. Poistoajojen muutoksia ei tule montaa vuodessa, joten yhdistely tapahtuisi pitkän ajan kuluessa ja osaa ei tulisi yhdisteltyä ollenkaan.

Käyttöomaisuusyksiköt tulisi olla muutettavissa rakennuksiin liittyvien tietojen osalta ja rakennuksiin liittyvät KOM-yksiköt tulisi olla nykyistä paremmin saatavissa. Tämän takia päädyttiin siihen, että perustetaan yhdelle KOM-yksikölle alanumeroita ja siirretään niille muut rakennukseen liittyvät yksiköt. Alanumeroille siirtämällä yksittäisen rakennuksen kirjanpitoarvo on saatavilla käyttöomaisuuskaavion avulla, kun rakennuksen kaikki KOM-yksiköt ovat yhden päänumeron alla. Mikäli on tarvetta muuttaa KOM-yksiköiden nimeä tai perustietoja, tehdään muutokset vain pääyksiköille, jolloin muutettavia KOM-yksiköitä on huomattavasti vähemmän, koska alayksiköiden tietoja ei ole tarpeen muuttaa.

6 Rakennusten käyttöomaisuusyksiköiden yhdistely

Rakennuksen yhdelle pääyksikölle luotiin alayksiköitä ja niille siirrettiin rakennuksen muiden KOM-yksiköiden saldot. Muutokset voi siirron jälkeen tarvittaessa tehdä pääyksikölle kohtaan Teksti KO-päänumero (kuva 6), jolloin tieto muuttuu kaikille olemassa oleville alayksiköille. Mikäli muita perustietoja muuttuu, kuten rakennusnumero, tehdään muutos pääyksikölle josta se kopioituu muutoksen jälkeen luotavien alanumeroiden tietoihin.

Näytä käyttöomaisuusyksikkö: Perustiedot

Käyttöomaisuusarvot

KO-yksikkö 100000002295 0 Simonmetsän erityispäiväkoti 365027 PY
Luokka 112301 Hallinto- ja laitos Yritys 1000

Yleinen Aikasidonnainen Kohdistukset Alkuperä Arvostus

Yleiset tiedot

Nimitys Simonmetsän erityispäiväkoti 365027 PY

Teksti, KO-päänumero Simonmetsän erityispäiväkoti 365027 PY

Tilinmäärittely 112300 Rakennukset

Sarjanumero

Inventointinumero

Määrä 0,000

Ylläpidä historiall.

Inventointi

Viim. inventointipvm Siirrä KO-yks. invent.luetteloon

Inventointiohje

Kirjausinformaatio

Aktivointipvm 01.01.1981 Aktiv. poistopvm.

Ensimmäisyypvm 01.01.1981

Lisäysvuosi 1981 001

Kuva 6: Käyttöomaisuusyksikön perustiedot, yleisten tietojen välilehti

6.1 Selvitystyöt ennen yhdistelyä

Rakennuksiin liittyvät KOM-yksiköt otettiin Exceeliin (taulukko 5), jossa rivejä eli käyttöomaisuusyksiköitä oli 3.302 kpl. Joidenkin KOM-yksiköiden kirjanpitoarvo oli 0,00 euroa, mutta nämäkin siirrettiin uusille alayksiköille, jotta myynti- ja romutustilanteissa kaikki rakennukseen liittyvät KOM-yksiköt olisi helposti saatavilla. Jos alkuperäiselle KOM-yksikölle oli alun perin kirjattu pieni summa (alle 1.000 euroa), yhdisteltiin tällaiset mahdol-

lisuuskien mukaan rakennuksen muille KOM-yksiköille. Tällöin tuli jäljellä olevien poistoai-
kojen olla yhtenäiset molemmilla KOM-yksiköillä.

Taulukko 5: KOM-yksiköitä Excelissä

Käyttöom.yksikkö	Alano	pk-tili	Aktivoitipv	Käyttöomais. nimitys	rak.nro	HVK Tk-alku	nyk. KirjArvo
100000002077	0	112300	1.2.1999	PAV-asuntola, kosteustekn.korjaustyöt	312025	49 557,20	11 846,28
100000002078	0	112300	1.1.1977	Vapaalan päiväkot	313006	41 499,79	0,00
100000002079	0	112300	1.1.1986	Vapaalan päiväkot	313006	96 832,60	0,00
100000002080	0	112300	1.1.1986	Vapaalan päiväkot perusparannus 1986	313006	130 777,58	0,00
100000002081	0	112300	1.11.2000	Vapaalan pk,peruspar.-00 (salaojatyt,PO)	313006	38 218,88	0,00
100000002082	0	112300	1.1.1987	Vapaalan päiväkot, elementtirak.(lisarak.)	313007	106 145,25	7 076,21
100000002083	0	112300	1.1.1982	Nikkarin päiväkot 313023	313023	432 657,39	0,00
100000002083	1	112300	19.12.2012	Nikkarin päiväkot 313023 peruskorjaus	313023	1 309 283,20	1 221 997,66
100000002241	0	112300	1.7.1997	Pihan perusparannus 1997	361097	23 709,63	0,00
100000002242	0	112300	1.7.2006	Lehdokin päiväkot, pihan peruspar. Takuut	361097	3 600,00	0,00
100000002247	0	112300	1.1.1991	Jokiniemen päiväkot 362025	362025	782 347,00	156 468,99
100000002247	1	112300	31.10.2011	Jokiniemen päiväkot 362025, aidat	362025	30 340,41	20 926,95

KOM-yksiköiden Exceliin lisättiin rakennusnumero helpottamaan siirtoa. Käyttöomaisuus-
yksikön perustiedoissa SAP:issa oli useampaa lukua rakennustunnuksen kohdalla, koh-
dassa Alkuperäinen KO-yks (kuva 7). Siinä saattoi olla rakennustunnus, vanhemmasta
ohjelmasta tullut nelinumeroinen tositenumero tai SAP:in käytön aikana perustetuissa
keskeneräisen KOM-yksikön tiedot. Nelinumeroisesta tositenumerosta ei pystynyt suoralta
käsien varmistamaan siitä, mistä rakennuksesta oli kyse.

The screenshot shows the SAP interface for a KO-unit. At the top, the KO-unit number is 100000002295 and the class is 112301. The 'Alkuperä' tab is selected. In the 'Alkuperäinen KO-yks.' field, the value '405/365027' is entered and highlighted with a red box. Other fields include 'Toimittaja', 'Valmistaja', 'Kumppaniyhtiö', 'Alkuperämaa', and 'Tyyppin nimitys'.

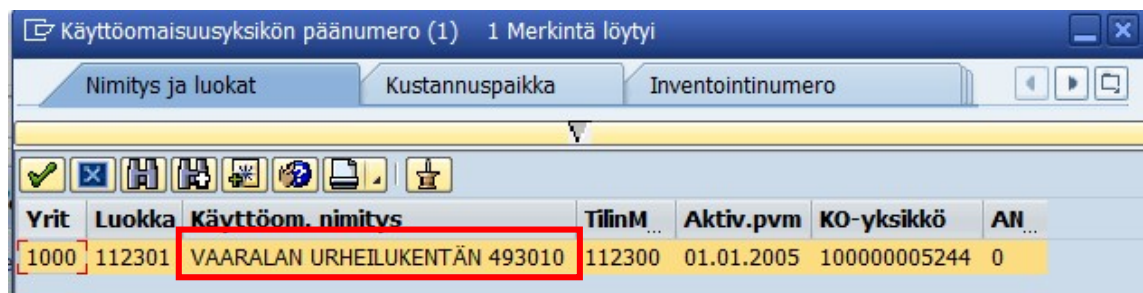
Kuva 7: Käyttöomaisuusyksikön perustiedot, alkuperän välillehti

Ennen siirtoa on verrattu rakennusnumeroita vanhasta käyttöomaisuusohjelmasta tulos-
tettuihin tietoihin, koska sieltä oli saatavissa KOM-yksiköiden listaus rakennuksittain (kuva
5). Tällä tavalla varmistuttiin siitä, että vuoden 2008 loppuun mennessä luoduissa, eli suu-
rimmissa osassa KOM-yksiköitä, kohdistus on tehty oikeaan rakennukseen.

6.2 Käyttöomaisuusyksikön alanumeron luominen

Rakennuksen päänumeroksi valittiin vanhin käyttöomaisuusyksikkö, riippumatta siitä oliko muille KOM-yksiköille ehditty luomaan jo alanumeroita. Päänumeron nimeen muutettiin ensimmäiseksi rakennusnumero ja lyhenne PY, josta näkee että päänumero on käsitelty ja sillä on alanumeroita. Alanumeron tietoihin (kuva 6) annettiin nimitys, joka sisältää rakennuksen nimen ja tiedon siitä, mitä korjausta tai ajankohtaa lisäys koskee. Rakennusten nimissä käytettiin lyhenteitä, kuten päiväkodista pk, jotta numeron lisäksi nimeen saadaan mahdutettua oleellisin osa rakennuksen nimestä. Aktivointipäivämääräksi annettiin perusparannuksen valmistumispäivä.

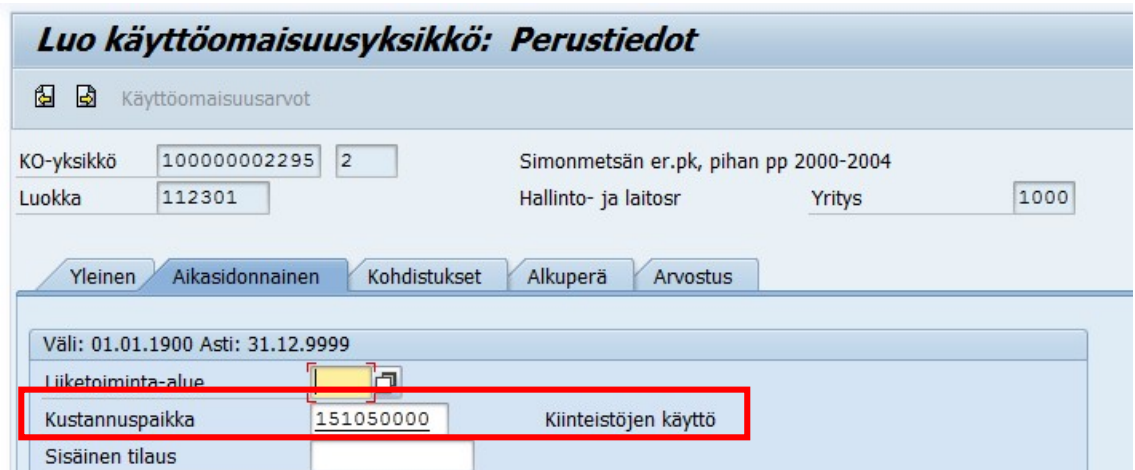
Käyttöomaisuusyksikön nimeämisessä tuli ottaa huomioon, että haku ei toimi koko nimen kanssa, vaan ainoastaan ensimmäisten 30 merkin osalta, eli siltä osin kuin nimi näkyy hakutulosten listauksessa (kuva 8). Jos rakennuksen numeron laittaisi pitkään nimeen viimeiseksi ja olisi esimerkiksi merkkien 42 – 47 kohdalla, ei käyttöomaisuusyksikkö tulisi hakutulosten listaukseen.

Yrit	Luokka	Käyttöom. nimitys	TilinM	Aktiv.pvm	KO-yksikkö	AN
1000	112301	VAARALAN URHEILUKENTÄN 493010	112300	01.01.2005	100000005244	0

Kuva 8: Käyttöomaisuusyksiköiden hakutulos

Alanumeron perustietoihin alkuperän välilehdelle (kuva 7) annettiin jäädä pääyksiköltä kopioitunut tieto, paitsi nelinumeroisten tosienumerojen tilalle vaihdettiin rakennusnumero. Rakennusten poistojen kustannuspaikaksi syötettiin 151050000 kiinteistöjen käyttö (kuva 9), joka on sama kaikille rakennuksille.

Luo käyttöomaisuusyksikkö: Perustiedot

Käyttöomaisuusarvot

KO-yksikkö: 100000002295 2 Simonmetsän er.pk, pihan pp 2000-2004
Luokka: 112301 Hallinto- ja laitosr Yritys: 1000

Yleinen Aikasidonnainen Kohdistukset Alkuperä Arvostus

Väli: 01.01.1900 Asti: 31.12.9999

Liiketoiminta-alue

Kustannuspaikka: 151050000 Kiinteistöjen käyttö

Sisäinen tilaus

Kuva 9: Alanumeron perustiedot, aikasidonnaisten tietojen välilehti

Poistoaika (Pitoaika ja Ksi) voitiin syöttää samalla tavalla kuin mitä ne olivat vanhalla yksiköllä, koska siirrossa kopioitui kulunut pitoaika (Kul. PA ja Ksi – tiedot). Poistojen tiedot (kuva 10) syötettiin arvostuksen välilehdelle samalla tavalla kuin olivat vanhalla KOM-yksiköllä:

- poistoavain (Pavai)
- poistoaika (Pitoaika ja Ksi)
- poistolaskennan alkamispäivä (NP:n alku).

Poistoavaimista käytössä ovat ZLIN (tasapoisto, käytetään uusilla KOM-yksiköillä), ZKON (tasapoisto, konversion kautta tulleilla KOM-yksiköillä) ja 0000 (ei poistoja).

A.	Arvostusalue	PAvai	Pitoaika	Ksi	NP:n alku	Kul. PA	Ksi
01	Kirj.pidoll.	ZKON	29		11.01.07.2004	9	6

Kuva 10: Alanumeron luominen, arvostuksen välilehti

6.3 Siirto käyttöomaisuusyksiköltä toiselle

Siirtokirjausta varten (kuva 11) annettiin kuluva päivä kirjaus- ja tositempäiväksi ja vuoden ensimmäinen päivä viitepäivämääräksi. Kirjauspäivämäärä määrittää, mille kuukaudelle tapahtuma tulee ja tositempäiväksi on käyttöomaisuuskirjanpidossa laitettu poikkeuksetta sama päiväys, vaikka se tarkoittaakin tositemteen laatimispäivää. Viitepäivämäärällä määritellään mistä lähtien poistoja oikaistaan. Siirtokirjauksen selitteeksi laitettiin siirto, rakenusten yhdistely, jotta tällaiset siirrot erottuivat muista kirjauksista.

Rekisteröi käyttöomaisuustapahtuma: Yrityksen sisäinen siirtokirjaus

Yritys: 1000 Vantaan kaupunki
 KO-yksikkö: 100000003972 0 Simonmetsän er.pk, pihan peruspar.2000-04

Tapahtumatiedot Lisätiedot Tiedot, os. siirtok. Muistio

Tositapäivämäärä: 16.09.2015
 Kirjauspäivämäärä: 16.09.2015
 Viitepäivämäärä: 01.01.2015

Teksti: siirto, rakennusten yhdistely

Siirtokirjauskohde
 KO-yks.olemassa 100000002295 2 Simonmetsän er.pk, pihan pp 2000-2004
 Uusi KO-yksikkö

Nimitys
 Käyttöm.luokka
 Kust.paikka

Kuva 11: Siirtokirjaus, tapahtumatietojen välilehti

Siirrossa siirtyivät hankintahinta, avustukset ja tehdyt poistot (kuva 12). Siirron onnistuminen varmistettiin tarkistamalla että vuoden 2015 loppusaldot, eli hankinta-arvot suunnitelmapoistot vähennettyinä, ovat samat ennen ja jälkeen siirron, tässä tapauksessa vanhalla yksiköllä (1...3980-0) ennen siirtoa ja uudella yksiköllä (1...2512-5) siirron jälkeen. Mikäli poistojen tiedot olisi syötetty väärin, olisi se käynyt ilmi tässä vaiheessa, koska loppusaldot eivät olisi yhtenevät.

Asset Explorer

Käyttöm.yksikkö 1000-1000000039...
 Arvostusalueet
 01 Kirjanpidollinen p

Yritys: 1000 Vantaan kaupunki
 KO-yksikkö: 100000003980 0 Rajakylän pk 395007, peruspar.
 Tilikausi: 2015

Suunnitellut arvot Kirjatut arvot Vertailut Parametrit

Suunnitellut arvot Kirjanpidollinen poisto

Arvo	Vuoden alku	Muutos	Vuoden loppu	Val.
Tapahtuma, saldo	1.192.353,58		1.192.353,58	EUR
Investointituki	266.670,00-		266.670,00-	EUR
Hankinta-arvo	925.683,58		925.683,58	EUR
Normaalipoisto	329.296,67-	38.067,25-	367.363,92-	EUR
Suunn.poikk. poisto				EUR
Arvonkorotus				EUR
Arvonoikaisu				EUR
Jäännösarvo	596.386,91	38.067,25-	558.319,66	EUR

Käyttöomaisuusyksikössä käytetyt o...

Kuva 12: Vanha KOM-yksikkö ennen siirtoa

Ennen siirtovuotta tehdyt poistot näkyivät uudella KOM-yksiköllä siirtovuonna kohdassa arvonokaisut (kuva 13). Siirtovuoden poistot näkyivät normaalipoistoina sarakkeessa muutos.

The screenshot shows the 'Asset Explorer' interface. On the left, a tree view shows the hierarchy: 'Käyttöyksikkö 1000-1000000025...' > 'Arvostusalueet' > '01 Kirjanpidollinen p...'. The main area displays a financial statement for 'Suunnitellut arvot Kirjanpidollinen poisto' for the year 2015. The table below is a summary of the planned values.

Arvo	Vuoden alk..	Muutos	Vuoden loppu	Val.
Tapahtuma, saldo		1.192.353,58	1.192.353,58	EUR
Investointituki		266.670,00-	266.670,00-	EUR
Hankinta-arvo		925.683,58	925.683,58	EUR
Normaalipoisto		34.894,98-	34.894,98-	EUR
Suunn.poikk. poisto				EUR
Arvonkorotus				EUR
Arvonokaisu		332.468,94-	332.468,94-	EUR
Jäännösarvo		558.319,66	558.319,66	EUR

Kuva 13: Uusi KOM-yksikkö siirron jälkeen

Siirtoa seuraavana vuonna vanhat poistot eivät olleet enää arvonokaisuna, vaan olivat siirtyneet kohtaan normaalipoisto (kuva 14). Esimerkin KOM-yksikön hankintameno on kokonaan poistettu, joten sen takia tilikauden aikaista poistoa ei ole normaalipoistojen muutossarakkeessa.

Asset Explorer

Käyttöom.yksikkö 1000-1000000020...

Arvostusalueet

- 01 Kirjanpidollinen

Yritys: 1000 Vantaan kaupunki

KO-yksikkö: 100000002083 2 Nikkarin päiväkot, aita 2005 (piha)

Tilikausi: 2016

Suunnitellut arvot Kirjatut arvot Vertailut Parametrit

Suunnitellut arvot Kirjanpidollinen poisto

Arvo	Vuoden alk..	Muutos	Vuoden loppu	Val.
Tapahtuma, saldo	25.257,78		25.257,78	EUR
Investointituki				EUR
Hankinta-arvo	25.257,78		25.257,78	EUR
Normaalipoisto	25.257,78-		25.257,78-	EUR
Suunn.poikk. poisto				EUR
Arvonkorotus				EUR
Arvonoikaus				EUR
Jäännösarvo				EUR

Kuva 14: Uusi KOM-yksikkö siirtoa seuraavana vuonna

KOM-yksiköille 1...2295-2, -3 ja -4 tehtiin siirto vuonna 2015, alayksikkö 1...2295-1 oli luotu jo edellisenä vuonna. Hankintameno näkyi uudella KOM-yksiköllä käyttöomaisuuskaaviossa kohdassa siirtokirjaus ja aiemmat poistot kohdassa Poisto/SrtoKrij (kuva 15). Hankintamenojen alkusaldot näkyivät siirtovuonna vielä vanhalla yksiköllä. Yksittäisen rakennuksen kohdalla siirtokirjauksissa on siirtovuonna saldoa, mutta kun otetaan raportille kaikki rakennukset, niiden yhteisvaikutus nolllilla, koska siirron toinen pää on uudella KOM-yksiköllä.

Käyttöomaisuuskaavio						
Raporttipvm: 31.12.2015 Käyttöomaisuuskaavio - 01 Kirj.pidoll. Luontipvm: 07.04.2016 HGB pyk.268,2 13-sar. (laaja versio) (valmis)						
Yritys	Tasetili-HVK	Käyttöom.luokka				
1000	112300	112301				
KO-yksikkö	ANro	Aktiv.pvm	Käyttöomais. nimitys			
HVK Tk-alku			Lisäys	Myynti	Siirtokirjaus	nykyiset HVK
Poisto Tk-alku		Vuoden poistot	Poisto/myynti	Poisto/SrtoKraj		kumul. poisto
KirjArvo/TkAlk						nyk. KirjArvo
1000000002295	0	01.01.1981	Simonmetsän erityispäiväkoti ...			
557.077,10			0,00	0,00	0,00	557.077,10
479.151,23-			4.013,35-	0,00	0,00	483.164,58-
77.925,87						73.912,52
1000000002295	1	31.08.2014	Simonmetsän päiväkoti 365027,...			
626.146,48			1.706,00	0,00	0,00	627.852,48
10.567,87-			31.726,47-	0,00	0,00	42.294,34-
615.578,61						585.558,14
1000000002295	2	01.07.2004	Simonmetsän er.pk, pihan pp 2...			
0,00			0,00	0,00	237.683,15	237.683,15
0,00			7.244,59-	0,00	84.888,21-	92.132,80-
0,00						145.550,35
1000000002295	3	01.07.2005	Simonmetsän er.pk, takuu+jälk..			
0,00			0,00	0,00	2.000,00	2.000,00
0,00			63,09-	0,00	669,28-	732,37-
0,00						1.267,63
1000000002295	4	01.07.2006	Simonmetsän er.pk, pihan pp, ...			
0,00			0,00	0,00	1.000,00	1.000,00
0,00			32,69-	0,00	310,51-	343,20-
0,00						656,80
* Käyttöomaisuusluokka 00112301 Hallinto- ja laitosr						
1.183.223,58			1.706,00	0,00	240.683,15	1.425.612,73
489.719,10-			43.080,19-	0,00	85.868,00-	618.667,29-
693.504,48						806.945,44

Kuva 15: Uusien KOM-yksiköiden käyttöomaisuuskaavio siirtovuoden lopussa

Siirtoa seuraavana vuonna sen vaikutus ei enää näy käyttöomaisuuskaaviossa. Alkuperäiset yksiköt, joilta siirto tehtiin, eivät tulleet mukaan vuoden 2016 listaukseen (kuva 16). Saldot ovat siirtyneet hankintamenoon (HVK Tk-alku) ja tehtyihin poistoihin (Poisto Tk-alku), aivan kuin siirtoa ei olisi tehtykään. Tilikauden alun kirjanpitoarvoksi (KirjArvo /TkAlku) on tullut hankintameno ja tehtyjen poistojen erotus.

Käyttöomaisuuskaavio						
Raporttipvm: 31.12.2016 Käyttöomaisuuskaavio - 01 Kirj.pidoll. Luontipvm: 07.04.2016 HGB pyk.268,2 13-sar. (laaja versio) (valmis)						
Yritys 1000	Tasetili-HVK 112300	Käyttöom.luokka 112301				
KO-yksikkö	ANro	Aktiv.pvm	Käyttöomais. nimitys			
HVK Tk-alku			Lisäys	Myynti	Siirtokirjaus	nykyiset HVK
Poisto Tk-alku			Vuoden poistot	Poisto/myynti	Poisto/SrtoKraj	kumul. poisto
KirjArvo/TkAlk						nyk. KirjArvo
100000002295	0	01.01.1981	Simonmetsän erityispäiväkoti ...			
			557.077,10	0,00	0,00	557.077,10
			483.164,58-	4.013,35-	0,00	487.177,93-
			73.912,52			69.899,17
100000002295	1	31.08.2014	Simonmetsän päiväkoti 365027,...			
			627.852,48	0,00	0,00	627.852,48
			42.294,34-	31.795,01-	0,00	74.089,35-
			585.558,14			553.763,13
100000002295	2	01.07.2004	Simonmetsän er.pk, pihan pp 2...			
			237.683,15	0,00	0,00	237.683,15
			92.132,80-	7.903,19-	0,00	100.035,99-
			145.550,35			137.647,16
100000002295	3	01.07.2005	Simonmetsän er.pk, takuu+jälk...			
			2.000,00	0,00	0,00	2.000,00
			732,37-	68,83-	0,00	801,20-
			1.267,63			1.198,80
100000002295	4	01.07.2006	Simonmetsän er.pk, pihan pp, ...			
			1.000,00	0,00	0,00	1.000,00
			343,20-	35,66-	0,00	378,86-
			656,80			621,14
* Käyttöomaisuusluokka 00112301			Hallinto- ja laitosr			
			1.425.612,73	0,00	0,00	1.425.612,73
			618.667,29-	43.816,04-	0,00	662.483,33-
			806.945,44			763.129,40

Kuva 16: Uusien KOM-yksiköiden käyttöomaisuuskaavio seuraavan vuoden lopussa

Käyttöomaisuusyksiköistä on saatavilla yhdistelyn jälkeen myös tiiviimpi yhteenveto (kuva 17), kun tuloste otetaan vain pääyksiköiden tasolla. Tällaisesta tulostusmahdollisuudesta on hyötyä varsinkin silloin, kun on tarvetta selvittää yksittäisen rakennuksen kirjanpitoarvo.

Käyttöomaisuuskaavio

Reporttipvm: 31.12.2016 Käyttöomaisuuskaavio - 01 Kirj.pidoll.
 Luontipvm: 02.05.2016 HGB pyk.268,2 13-sar. (laaja versio) (valmis)

Yritys: 1000 Tasetili-HVK: 112300 Käyttöom.luokka: 112301

KO-yksikkö	ANro	Aktiv.pvm	Käyttöomais. nimitys			
HVK	Tk-alku		Lisäys	Myynti	Siirtokirjaus	nykyiset HVK
Poisto	Tk-alku	Vuoden	Poistot	Poisto/myynti	Poisto/SrtoKrj	kumul. poisto
KirjArvo/TkAlk						nyk. KirjArvo
100000002295 *	01.01.1981		Simonmetsän erityispäiväkoti	365027	PY	
1.425.612,73			0,00	0,00	0,00	1.425.612,73
618.667,29-			43.816,04-	0,00	0,00	662.483,33-
806.945,44						763.129,40
* Käyttöomaisuusluokka 00112301			Hallinto- ja laitosr			
1.425.612,73			0,00	0,00	0,00	1.425.612,73
618.667,29-			43.816,04-	0,00	0,00	662.483,33-
806.945,44						763.129,40

Kuva 17: Käyttöomaisuuskaavio pääyksikkötasolla tulostettuna

Siirrettyjen KOM-yksiköiden poistot jakautuivat siirtovuonna kahdelle eri KOM-yksikölle. Esimerkiksi vanhan KOM-yksikön 1...6629-0 siirto oli tehty syyskuussa ja viitepäivämääräksi oli annettu 1.1.2015. Vanhalle KOM-yksikölle jäi yhden kuukauden poisto, tammikuun poistojen ollessa yhteensä 46.574,53 euroa ja syyskuun oikaisun 40.752,71 euroa, erotuksena yhden kuukauden (tammikuun) poisto 5.821,82 euroa (kuva 18). Uudelle KOM-yksikölle tuli muut kuin tammikuun poistot. Tällä poistojen jakautumisella kahdelle eri KOM-yksikölle ei ollut vaikutusta siirron onnistumiseen.

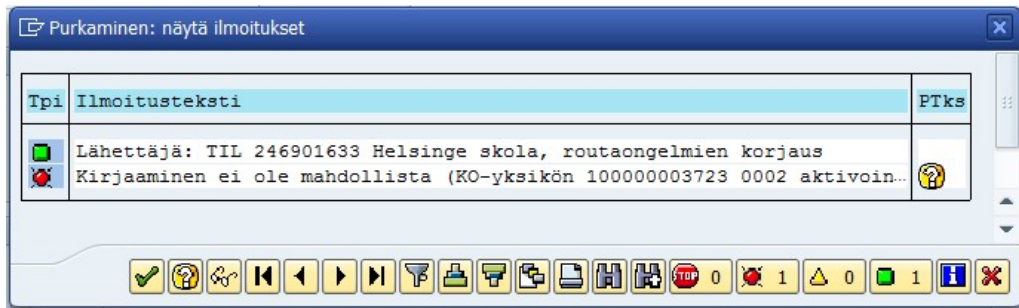
Kirjatut/suunnitellut poistot

Tila	Tila	Ksi	Σ NormPoisto	Σ SP-poisto	Σ Rahasto	Σ ArvKorotus	Val.
	Kirjattu	1	5.821,82-	0,00	0,00	0,00	EUR
	Kirjattu	2	5.821,81-	0,00	0,00	0,00	EUR
	Kirjattu	3	5.821,82-	0,00	0,00	0,00	EUR
	Kirjattu	4	5.821,81-	0,00	0,00	0,00	EUR
	Kirjattu	5	5.821,82-	0,00	0,00	0,00	EUR
	Kirjattu	6	5.821,82-	0,00	0,00	0,00	EUR
	Kirjattu	7	5.821,81-	0,00	0,00	0,00	EUR
	Kirjattu	8	5.821,82-	0,00	0,00	0,00	EUR
	Kirjattu	9	40.752,71	0,00	0,00	0,00	EUR
	Suunniteltu	10	0,00	0,00	0,00	0,00	EUR
	Suunniteltu	11	0,00	0,00	0,00	0,00	EUR
	Suunniteltu	12	0,00	0,00	0,00	0,00	EUR

Kuva 18: Vanhan KOM-yksikön 1...6629-0 poistojen tiedot

Lokakuun alussa yhdistelyjä tehtiin ennen kuin poistoajoja oli ajettu syyskuulle. Viitepäivämääränä käytettiin edelleen vuoden alkua 1.1.2015, joka johti siihen, että lokakuun alussa tehtyjen siirtojen osalta poistot jakautuivat kahdelle kuukaudelle: vanhojen oikaisujen poistot tulivat syyskuulle (poistot olivat n. 700.000 euroa pienemmät verrattuna edelliseen kuukauteen) ja uusille KOM-yksiköille kirjautuvat alkuvuoden poistot kirjautuivat vasta lokakuun poistolaskentaan. Tämän jälkeen rauhoitettiin kuun alku ja siirtoja tehtiin vasta poistoajojen jälkeen, eli viidentenä arkipäivänä ja siitä eteenpäin.

Uudet lisäykset eivät onnistuneet sellaiselle vanhalle KOM-yksikölle, josta oli siirretty pois tiedot, vaan siitä tuli virheilmoitus (kuva 19). Sisäisen tilausnumeron purkamisohjeeseen on laitettu KOM-yksikön numero, joten jos jo valmiiksi kirjatulle on tullut lisää kuluja, voisi kirjauksia väärälle KOM-yksikölle tapahtua. Virheilmoitus varmistaa sen että uusia lisäyksissä käytetään oikeita, uusia KOM-yksiköitä.

Kuva 19: Virheilmoitus

Siirtojen vaikutus näkyi käyttöomaisuuskaavioissa ja sen takia tilintarkastajia varten taltioitiin tarkemmat erittelyt, kuten mistä yksiköstä siirto on tehty ja minne, sekä siirtopäivämäärä ja tosienumero (taulukko 6). Nämä tiedot laitettiin samaan KOM-yksiköiden listaukseen, johon oli siirron alussa lisätty rakennusnumerot.

Taulukko 6: Siirrosta kerätyt tarkemmat tiedot

Käyttöom. yksikkö	Alano	pk-tili	Aktivointi-pvm	Käyttöomais. nimitys	rak.nro	siirto- siirtopvm tosite	
100000002098	0	112300	1.1.1979	Louhelan päiväkotiki 315040	315040	pääyksikkö	ok
100000002098	1	112300	15.9.2010	Louhelan päiväkotiki 315040, keittiön muutos	315040	OK	ok
100000002098	3	112300	31.12.2014	Louhelan päiväkotiki 315040, jätekatos	315040	OK	ok
100000002099	0	112300	1.1.1983	Louhelan päiväkotiki 315040, perusp.1983 (piha)	315040	2098-4	21.10.15 1086
100000002100	0	112300	1.1.1990	Louhelan päiväkotiki 315040, perusp.1990 (keittiö)	315040	2098-5	21.10.15 1087
100000002101	0	112300	1.1.1991	Louhelan päiväkotiki 315040, perusparannus 1991	315040	2098-6	21.10.15 1088
100000002102	0	112300	1.7.1998	Louhelan päiväkotiki 315040, perusp.(tos. 1997-1998)	315040	2098-7	21.10.15 1089
100000002103	0	112300	1.7.1998	Louhelan päiväkotiki 315040, tositteet 1979 - 1991	315040	2098-8	21.10.15 1090
100000002104	0	112300	1.9.1998	Louhelan päiväkotiki 315040, perusp.1998 (pihan)	315040	2098-9	21.10.15 1091
100000002105	0	112300	1.7.1999	Louhelan päiväkotiki 315040, peruspar.jälkit.1999	315040	yhä. 2098-7	21.10.15 1092
100000002106	0	112300	1.7.2000	Louhelan päiväkotiki 315040, takuu+jälkit.2000	315040	2098-10	21.10.15 1093

7 Pohdinta

Työn alkusysäyksenä toimineella KIHA-projektilla ei loppujen lopuksi ollut vaikutusta rakennusten käyttöomaisuusyksiköihin, mutta ilman sitä muutoksia ei olisi alettu tekemään. KIHA-projektin edetessä kävi ilmi, että rakennusten numeroinnin muutosta ei ole tällä hetkellä mahdollista toteuttaa sisäisille tilausnumeroille. Rakennusten käyttöomaisuusyksiköitä oli paljon, eikä nimen perusteella aina tiennyt mihin rakennukseen ne liittyivät. Myynti- tai romutustilanteessa saattoi jäädä KOM-yksiköitä huomioimatta, tai perusparannusten lisäyksiin liittyvä poistoaikojen muutos joillekin KOM-yksiköille tekemättä.

Rakennusten yhdistely aloitettiin syyskuussa 2015 niistä rakennuksista, joille tiedettiin tulevan lisäyksiä vuoden lopussa. Tällä helpotettiin tilinpäätösaikaa, koska enää muutama rakennuksen yhdistely jäi tehtäväksi tilinpäätöksen yhteydessä. Uusia lisäyksiä ei siirtojen aloittamisen jälkeen kirjattu ennen kuin käsiteltävän rakennuksen yhdistelyt oli tehty.

Työn edetessä tuli pyyntö yhden toimialan käytössä olevien rakennusten kirjanpitoarvojen antamisesta, joka olisi ollut paljon työläämpää, ellei tätä kehityshanketta olisi aloitettu. Nyt oli kuitenkin selvitetty, mitkä KOM-yksiköt liittyvät mihinkin rakennukseen ja kun loputkin toimialan rakennuksista yhdisteltiin, kirjanpitoarvot pystyttiin toimittamaan kootusti yhdellä tulosteella. Työn myötä saatiin enemmän aikaa muutoksiin varautumiseen, ja jos tai kun sellaisia tulee, eivät ne ole niin aikaa vieviä, kuin olisivat olleet lähtötilanteessa. Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen (sote) tuomat muutokset ovat edelleen epävarmoja, mutta nekin voivat ulottua toimialan käytössä oleviin rakennuksiin.

Rakennusten yhdistelystä on helmikuun 2016 loppuun mennessä saatu valmiiksi noin 65 prosenttia ja loput on tarkoitus yhdistellä vuoden 2016 aikana. Yhdistelyä on tehnyt vuorotellen kaksi käyttöomaisuutta hoitavaa pääkirjanpitäjää, muiden työtehtävien niin salliessa. Käyttöomaisuusyksiköiden lukumäärä on vähentynyt 3.006 kappaaleeseen, kun se aloitus-tilanteessa oli noin 3.300 kappaletta, eli yksiköitä on noin 300 kappaletta vähemmän. Siirto alayksiköille ei ole vähentänyt KOM-yksiköitä, kuin siltä osin mitä alle 1.000 euron rivejä on yhdistelty muille KOM-yksiköille.

Lisäksi yhdistelyn myötä on tullut mahdollisuus tulostaa käyttöomaisuuskaavio eli tase-erittely pääyksiköittäin, jolloin yhdestä rakennuksesta tulee raportille yksi rivi. Pääyksiköitä tulostuu 1.063 kappaletta ja listauksesta näkee myös kootusti rakennusten kirjanpitoarvot, sitä mukaa kun rakennukseen liittyvät käyttöomaisuusyksiköt on saatu pääyksikön alayksiköiksi. Yhdistelemättömiä rivejä on vielä 742 ja ne liittyvät 161 rakennukseen, jonka li-

säksi on tekemättä 200 nimenmuutosta rakennuksen ainoille KOM-yksiköille. Suuritoisimmat yhdistelyt on tehty, eli sellaiset joissa rakennuksella oli parikymmentä KOM-yksikköä.

Samalla kun käyttöomaisuusyksiköitä käytiin läpi yhdistelyn myötä, tarkistettiin onko purettujen (romutettujen) tai myytyjen rakennuksien käyttöomaisuusyksiköitä jäänyt huomioidamatta. Tällaisia löytyi jonkin verran, suurin osa oli kuitenkin ilman hankintahintaa tai loppuun poistettuja, joten tulosvaikutusta niillä ei juurikaan ollut. Suurimmat romutuksista aiheutuneet lisäpoistot saatiin kirjattua samalle tilikaudelle kuin ne olisivat alun perin kuuluneet. Rakennusten KOM-yksiköiden läpikäynti oli muutenkin hyödyllistä ja tuli tarpeeseen. KOM-yksiköiden nimiä oli muutettu SAP:in käyttöönoton jälkeen ja osa nimenmuutoksista oli mennyt väärin, esim. Rautkallion päiväkotia oli muuttunut Rautpihan päiväkodiksi ja joillekin KOM-yksiköille oli lisätty jälkikäteen väärä kiinteistötunnus. Muutamissa KOM-yksiköiden nimissä oli kirjoitusvirheitä ja ne korjattiin siirron yhteydessä.

Yhdistelyn loppuun vieminen on nostettu talouspalvelukeskuksen kirjanpitiimin vuoden 2016 tuloskorttiin yhdeksi mittariksi. Yhdistelyn myötä tulee ajansäästöä rakennusten lisäysten kirjaamisessa, sekä niiden romutuksia ja myyntejä tehdessä. Ajansäästöstä on tehty erilaisia laskelmia (liite 1) ja se vaihtelee 10–50 %:n välillä, riippuen siitä, minkä verran aikaa kuluu mihinkin tehtävään. Suurin ajansäästö (50 %) saadaan vähän työtä vaativista kirjauksista, kuten purettuun rakennuksen muutaman käyttöomaisuusyksikön romutuksesta. Mitä enemmän aikaa tehtävä vaatii, sitä pienemmäksi ajansäästö muodostuu. Suuritoisimpia tehtäviä voivat olla tapaukset, joissa on lisäysten kirjauksen yhteydessä tarpeen muuttaa poistoajoja ja rakennuksella on parikymmentä KOM-yksikköä (ajansäästö 10–15 %). Suurimmat hyödyt yhdistelystä ja siitä seuranneesta ajansäästöstä saadaan silloin, kun on kerralla paljon tehtävää, eli esimerkiksi tilinpäätöksen aikaan jolloin perusparannuksia on käsiteltävänä noin 100 kappaletta.

Työstä on hyötyä myös kunnan käyttöomaisuuskirjanpitoa tekeville, koska työssä käydään läpi, miten kuntien tulisi käsitellä rakennuksia käyttöomaisuuskirjanpidossa. Työstä voivat saada vinkkejä myös SAP:in käyttöomaisuuden ohjelmistoa käyttävät, varsinkin jos käyttöomaisuusyksiköitä on paljon ja olisi tarvetta niiden yhdistämiselle. Itse hyödyn siinä, että syvennän osaamistani yhdellä työtehtävieni osa-alueella. Toimeksiantaja hyötyy työstä saamalla tarkan kuvauksen kuinka rakennusten käyttöomaisuuskirjanpito on toteutettu, sekä saavuttamalla ajansäästöä ja tehokkaampia toimintatapoja, kun kehitän rakennusten käsittelyä käyttöomaisuuskirjanpidossa.

Työn ollessa loppusuoralla vanhan käyttöomaisuushjelman sisältämä palvelin meni rikki ja päädyttiin siihen, ettei sen tietoja kannata yrittää palauttaa (joitakin vanhasta ohjelmasta otettuja tulosteita on vielä tallella). Käyttöomaisuuskirjanpitoa pystyy hoitamaan ilman siitä saatavia historiatietoja, vaikkakin se välillä helpotti selvitystöitä. Vanhaa ohjelmaa on käytetty aina silloin tällöin, koska sieltä sai enemmän tietoa käyttöomaisuusyksiköistä, kuten auton rekisterinumeron tai päätöksen jonka mukaan hankinta oli tehty. Rakennusten osalta vanhasta ohjelmasta sai tietoa siitä, mihin rakennukseen yksittäiset KOM-yksiköt kuuluivat. Tämän työn myötä on saatu SAP:iin vanhan ohjelman tapainen käyttöomaisuusyksiköiden ja rakennusten välinen yhteys.

Rakennusten käsittelyä voisi edelleen kehittää uusien lisäysten osalta. Perusparannuksien lisäykseen liittyvä poistoajojen muutos on edelleen työlästä, koska muutettavana on useita käyttöomaisuusyksiköitä. Tämän osalta voisi esimerkiksi tarkastella miten toimintatapa, jossa poistoajan muuttamisen yhteydessä rakennuksen KOM-yksiköt yhdisteltäisiin yhdeksi KOM-yksiköksi ja sille annettaisiin uusi poistoaika, sen sijaan että jokaiselle KOM-yksikölle muutetaan uusi poistoaika.

Teoriaosuuden kirjoittaminen herätti miettimään monia käytännön asioita ja niiden oikeellisuutta, kuten rakennusten teknisten laitteiden käsittelyä, sekä toisaalta taas käyttämättömiä mahdollisuuksia, lähinnä irtaimiston käyttöomaisuuskirjanpidon keventämisen osalta. Lisäksi käytännön työ innosti parantamaan käyttöomaisuuskirjanpitoa muiltakin osin. Työn aloitusvaiheessa olin ollut mukana vasta yhdessä tilinpäätöksessä ja käyttöomaisuuden rutiinit olivat vielä haussa. Työn teoriaosuutta kirjoittaessa paneuduin tarkemmin siihen kuinka kunnat eroavat muista organisaatioista, mikä oli hyvä asia kaltaiselleni yksityispuolella oppinsa saaneelle kirjanpitäjälle. Tiedän mitkä tekijät ohjaavat kunnan taloushallintoa ja miten ne eroavat aiemmin oppimaani. Kehityshankkeen alussa käyttöomaisuusprosessi tuli tutummaksi ja lukuisten siirtokirjausten myötä sain enemmän varmuutta käyttöomaisuuskirjausten tekemiseen.

Lähteet

Harjula, H. & Prättälä, K. 2015. Kuntalaki – tausta ja tulkinnat. Talentum Media Oy.

HE 192/1994 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle kuntalaiksi.

HE 173/1997 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle kirjanpitolaiksi sekä laeiksi osakeyhtiölain 11 ja 12 ja osuuskuntalain 79 c §:n muuttamisesta.

Heuru, K. 2001. Kuntalaki käytännössä. Edita Oyj. Helsinki.

Hynynen, E-L. 2010. Kuntatalous harhapolulla – ylijäämä onkin alijäämää. Suomen Kuvalehti. Luettavissa:

<http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/talous/kuntatalous-harhapolulla-ylijaama-onkin-alijaamaa/>. Luettu 28.3.2016.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto 1998. Lausunto uuden kirjanpitolain ja asetuksen soveltamista koskevasta aikataulusta. Luettavissa:

www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/kuntatalous/kirjanpito/kirjanpitolautakunta-kuntajaosto/kuntajaosto-lausunnot/kuntajaosto-lausunnot-1998/Documents/I_LAU9826A.pdf. Luettu 8.5.2016.

Kuntalaki 17.3.1995/365.

Lehti, S. & Salminen, T. 2014. Digitaalinen taloushallinto. Talentum Media Oy.

Leppänen, P. 2001. Kunnan ja kuntayhtymän kirjanpito ja tilinpäätös. Oy Auditor Ab. Helsinki.

Mäenpää, O. 2008. Julkisuusperiaate. Talentum Media Oy.

Suomen Kuntaliitto. Kuntien pinta-alat ja asukastiheydet 1.1.2015. Luettavissa:

<http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/tilastot/aluejaot/kuntien-pinta-alat-ja-asukastiheydet/Sivut/default.aspx>. Luettu 13.4.2016.

Suomen Kuntaliitto 2010. Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta. Luettavissa:

shop.kunnat.net/download.php?filename=uploads/taseyleisohje_verkkoon.pdf. Luettu 28.3.2016.

Suomen Kuntaliitto 2011a. Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja –suunnitelma, suositus. Luettavissa:

shop.kunnat.net/download.php?filename=uploads/talousarviojasuunnitelmaa4.pdf. Luettu 28.3.2016.

Suomen Kuntaliitto 2011b. Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista. Luettavissa:

shop.kunnat.net/download.php?filename=uploads/poisto-ohje2011_verkkoon.pdf. Luettu 12.4.2016.

Suomen Kuntaliitto 2011c. Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta. Luettavissa:

shop.kunnat.net/download.php?filename=uploads/yleisohjetuloslaskelma_verkkoon.pdf. Luettu 8.3.2016.

Suomen Kuntaliitto 2012a. Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimistotilaston luokitukset 2012. Luettavissa:

shop.kunnat.net/download.php?filename=uploads/talousjatoim_luokituksetebook.pdf. Luettu 28.3.2016.

Suomen Kuntaliitto 2012b. Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista. Luettavissa:

www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/kuntatalous/kirjanpito/kirjanpitolautakunta-kuntajaosto/kuntajaosto-yleisohjeet/Documents/Liite_6_yleisohje_liitetiedot_ebook.pdf. Luettu 16.5.2016.

Suomen Kuntaliitto 2013. Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintaker-
tomuksen laatimisesta. Luettavissa:

shop.kunnat.net/download.php?filename=uploads/tpjatoimkert_verkkoon.pdf. Luettu 15.5.2016.

Suomen Kuntaliitto 2016a. Kunnille kuuluu korvaus maakuntauudistuksen omaisuudensiir-
rosta. Luettavissa:

<http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/media/tiedotteet/2016/Sivut/kunnille-korvaus-maakuntauudistuksen-omaisuudensiirrosta.aspx>. Luettu 7.5.2016.

Suomen Kuntaliitto 2016b. Kuntatalous. Luettavissa:

<http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/kuntatalous/Sivut/default.aspx>. Luettu 7.5.2016.

Suomen Kuntaliitto 2016c. Sote-palvelurakennemuutos. Luettavissa:

<http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/soster/hallinto-jarjestaminen-tuottaminen/sote-palvelurakennemuutos/Sivut/default.aspx>. Luettu 7.3.2016.

Tilastokeskus 2015. Kunnan/kuntayhtymän taloustilasto. Luettavissa:

<http://www.tilastokeskus.fi/keruu/kutall/index.html>. Luettu 6.5.2016.

Vantaan kaupunki a. Sisäiset tilausnumerot. VanVan-hankkeen ohjeistus.

Vantaan kaupunki b. Tilojen ylläpito. Luettavissa:

http://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/toimitilat_ja_kiinteistot/tilojen_yll%C3%A4pito. Luettu 7.3.2016.

Vantaan kaupunki 1997. Rakennusten poistoaikojen pidentäminen. Muistio 23.6.1997.

Vantaan kaupunki 2009. Kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksen 19.11.2008 pöytäkirja § 23. Luettavissa:

http://ktweb.vantaa.fi/ktwebbin/dbisa.dll/ktwebscr/pk_asil.htm?+elin=KALA&pvm=19.11.2008%2017%3a00. Luettu 13.4.2016.

Vantaan kaupunki 2012. Kaupunginhallitus 4.6.2012 §11. Luettavissa:

ktweb.vantaa.fi/ktwebbin/ktproxy2.dll?doctype=2&filename=38817397.doc&elin=KH&lis=0&pykno=11&pvm=4%2e6%2e2012%2014%3a00%3a00. Luettu 4.2.2016.

Vantaan kaupunki 2013. Palvelukuvaus - kirjanpito ja tilinpäätös. Intranet. Talouspalvelukeskuksen palvelukuvaukset. Luettu 13.2.2016.

Vantaan kaupunki. 2015a. Osavuositarkastus 2/2015. Luettavissa:

www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/118137_Osavuositarkastus_2-2015.pdf. Luettu 13.2.2016.

Vantaan kaupunki 2015b. Vantaan kaupungin tilinpäätös 2014. Luettavissa:

www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/111409_Tilinpaatos_2014.pdf. Luettu 4.2.2016.

Vantaan kaupunki 2016. Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosääntö. Luettavissa:

www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/121505_kh_ja_kajon_toimiala_1_1_2016_pdf.pdf. Luettu 4.2.2016.

Vautsi 4/2015. Vantaan kaupungin henkilöstölehti. Luettavissa:

www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/121546_vautsi_4_2015_4_web.pdf. Luettu 16.5.2016.

Liitteet

Liite 1 Laskelmia ajansäästöstä

	minuuttia	ajansäästö %	
uusi tapa	7		
vanha tapa	14	50 %	-50 %
sisältää alkuselvittelyt			
+10 min *)	17		
/ 30%	24	71 %	-29 %
+20 min	27		
/ 20%	34	79 %	-21 %
+30 min	37		
/ 15%	44	84 %	-16 %
+40 min	47		
/ 10%	54	87 %	-13 %
+50 min	57		
/ 10%	64	89 %	-11 %

*) aika joka menee uuden KOM-yksikön luomiseen ja poistoaikojen syöttämiseen - tapauksesta ja KOM-yksiköiden lukumäärästä riippuu miten nopeasti menee